

Затверджено

Рішенням Дирекції

ТДВ «СК «ЕКСПО СТРАХУВАННЯ»

Протокол № 2/24 від 28.06.2024

А.С. Іванців

ЗАГАЛЬНІ УМОВИ СТРАХОВОГО ПРОДУКТУ

«СТРАХУВАННЯ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН (АВІАКАСКО)»

(код страхового продукту ОАСК)

Ця редакція Загальних умов страхового продукту «Страховання повітряних суден (АВІАКАСКО)» діє з 01.07.2024р. та припиняє дію із введенням у дію нової редакції або скасування Загальних умов.

Договір зі страхування повітряних суден (АВІАКАСКО) (далі - Договір, Договір страхування), укладений за цією редакцією Загальних умов, діє на цих Загальних умовах до закінчення строку його дії, крім випадків внесення відповідних змін до Договору страхування за згодою сторін. Договором страхування може бути звужено та/або уточнено (конкретизовано) обсяг страхового покриття та інші умови страхування, передбачені цими Загальними умовами, якщо це не суперечить Закону.

Загальні умови страхового продукту є основою для укладення договору страхування (його складовою частиною), враховуючи його потреби в страхуванні, з урахуванням його складності, особливостей та специфіки. Умови страхування (обсяг страхового покриття, уключаючи конкретний перелік страхових ризиків, страхових випадків, обмежень страхування, місце дії договору страхування та інші) визначаються в договорі страхування при його укладенні відповідно до цих Загальних умов.

Загальні умови страхового продукту «Страховання повітряних суден (АВІАКАСКО)» розроблені та затверджені Страховиком згідно з вимогами [Закону України №1909-IX від 18.11.2021 «Про страхування»](#), та Наказу Державної авіаційної служби України №768 від 05 грудня 2023 року, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України за №2200/41256 19 грудня 2023р. та інших нормативних актів законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку України, а також внутрішніх документів Страховика.

Загальні умови надаються Страхувальнику в паперовій або електронній формі, зокрема засобами електронної пошти та/або шляхом надання посилання на інформацію, що розміщується на веб-сайті Страховика, та/або шляхом надання доступу до такої інформації через особистий кабінет клієнта чи програмний застосунок, або в інший спосіб за домовленістю.

ТДВ «СК «ЕКСПО СТРАХУВАННЯ» не пропонує страхові продукти, розроблені відповідно до цих Загальних умов, разом із супутнім/додатковим товаром, роботою або послугою, що не є страховою, як складовою одного пакета страхування.

Договори страхування укладаються на даних Загальних умовах в межах Класу страхування 5 - страхування повітряних суден, згідно ст.4 Закону України «Про страхування».

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ДОГОВОРІ

1.1. У цих Загальних умовах страхового продукту «**Страхування повітряних суден (АВІАКАСКО)**», надалі – **Загальні умови** та Договорах страхування повітряних суден (АВІАКАСКО), надалі – **Договори**, терміни та визначення вживаються в таких значеннях:

1.1.1. **ІСАО** (англ. **International Civil Aviation Organization**) - Міжнародна організація цивільної авіації, заснована відповідно до Чиказької конвенції про цивільну авіацію 1944 року. Є спеціалізованою установою ООН, що займається організацією і координацією міжнародного співробітництва держав у всіх аспектах діяльності цивільної авіації. Учасниками ІСАО є близько 190 держав, у тому числі, на основі правонаступництва, й Україна.

1.1.2. **Аварія** - Авіаційна подія без людських жертв, що призвела до серйозного пошкодження чи руйнування повітряного судна, тілесних ушкоджень пасажирів, членів екіпажу чи третіх осіб;

1.1.3. **Авіаційна подія** - подія, пов'язана з експлуатацією повітряного судна, яка відбувається: у разі пілотованого повітряного судна у проміжок часу між посадкою будь-якої особи на борт повітряного судна з метою здійснити політ та часом, коли всі особи, які перебували на борту, залишили повітряне судно; у разі безпілотного повітряного судна з часу, коли повітряне судно готове рушити з місця для виконання польоту, до часу його зупинки після завершення польоту та вимкнення головної силової установки, під час якої:

а) будь-яка особа отримала тілесне ушкодження зі смертельним наслідком або тілесне ушкодження внаслідок:

- перебування в цьому повітряному судні; або
- безпосереднього контакту з будь-якою частиною повітряного судна, у тому числі частиною, що відділилася від повітряного судна; або
- безпосереднього впливу струменя газів реактивного двигуна, крім тих випадків, коли тілесні ушкодження отримані внаслідок природних причин, нанесених самому собі, або нанесених іншими особами, або коли тілесні ушкодження завдані безбілетним пасажиром, які переховуються поза зонами, до яких звичайно відкрито доступ пасажиром та членам екіпажу;

б) повітряне судно зазнає пошкодження або відбувається руйнування його конструкції, у результаті чого: порушується міцність конструкції, погіршуються технічні чи льотні характеристики повітряного судна, та звичайно потребується значний ремонт або заміна пошкодженого компонента повітряного судна, за винятком відмови чи пошкодження двигуна, коли пошкоджено лише один двигун (у тому числі його капоти чи допоміжні агрегати), повітряні гвинти, закінцівки крила, антени, датчики, лопатки, пневматики, гальмівні пристрої, колеса, обтічники, панелі, стулки шасі, лобове скло, обшивка повітряного судна (наприклад, незначні вм'ятини чи пробоїни) або виникли незначні пошкодження лопатей несучого гвинта, лопатей хвостового гвинта, шасі та пошкодження, що викликані градом чи зіткненням з птахами (у тому числі пробоїни в обтічнику антени радіолокатора); або

в) повітряне судно зникає безвісти чи опиняється в місці, де доступ до нього абсолютно неможливий;

1.1.4. **Авіаційні Правила** - «Авіаційні правила України «Порядок та умови здійснення страхування ризиків цивільної авіації», затверджені Наказом Державної авіаційної служби України №768 від 05 грудня 2023 року, зареєстровані в Міністерстві юстиції України за №2200/41256 19 грудня 2023р.;

1.1.5. **Авіація загального призначення** - авіація, що не використовується для здійснення комерційних повітряних перевезень і виконання авіаційних робіт;

1.1.6. **Аеродром** - визначена ділянка земної, водної поверхні, включаючи будь-які будівлі, споруди і обладнання, призначена повністю чи частково для вильоту, прибуття, стоянки та руху по такій поверхні повітряних суден;

1.1.7. **Аеродром державної авіації** - аеродром, призначений для використання державними повітряними суднами;

1.1.8. **Аеродром спільного використання** - аеродром, що використовується для польотів повітряних суден цивільної та державної авіації;

1.1.9. **Аеродром цивільної авіації** (далі - **цивільний аеродром**) - аеродром, призначений для використання повітряними суднами цивільної авіації;

1.1.10. **Аеропорт** - комплекс споруд, що призначений для приймання, відправлення повітряних суден, обслуговування повітряних перевезень, проведення робіт з технічного обслуговування і має для таких цілей аеродром, аеровокзал, інші наземні споруди та необхідне обладнання;

1.1.11. **Балансова вартість** – первісна вартість Повітряного судна (ПС) на дату його постановки на баланс юридичної особи (ЮО), з урахуванням його амортизації (часткового переносу вартості ПС на результати

господарської діяльності ЮО) на певну дату, із включенням ПДВ (якщо інше спеціально не погоджено Сторонами). Балансова вартість і амортизація ПС визначається за даними бухгалтерського обліку ЮО

1.1.12. Вартість відтворення – визначена на певну дату поточна вартість витрат на придбання нового Повітряного судна (ПС), яке є ідентичним застрахованому за Договором ПС, з вирахуванням фізичного зносу цього ПС на вказану дату.

1.1.13. Вартість заміщення – визначена на певну дату поточна вартість витрат на придбання нового Повітряного судна (ПС), подібного до застрахованому за Договором ПС, та яке може бути йому рівноцінною заміною, з вирахуванням фізичного зносу цього ПС на вказану дату.

1.1.14. Вигодонабувач – особа, яка, у відповідності зі своїм Страховим інтересом, має право на отримання страхової виплати згідно з умовами Договору та/або відповідно до законодавства.

1.1.15. Вимушена посадка – посадка ПС, яка була здійснена в умовах крайньої необхідності з метою запобігання аварії або катастрофи, збільшенню розміру збитку чи людським жертвам, після якої продовження польоту є неможливим з технічних або інших причин.

1.1.16. Державне повітряне судно - повітряне судно, що застосовується у військовій, прикордонній службі, службі цивільного захисту, Міністерстві внутрішніх справ України, Національній поліції України, Службі безпеки України та митних органах.

1.1.17. Дійсна вартість Повітряного судна - вартість відтворення (вартість заміщення) або ринкова вартість Повітряного судна (ПС). Визначення усіх різновидів Дійсної вартості ПС також застосовуються при визначенні вартості певних складових ПС.

1.1.18. Додатково застрахована особа (ДЗО) - фізична та/або юридична особа, окрім Страхувальника, яка має страховий інтерес до об'єкта страхування за класом страхування 5, що знаходиться під страховим захистом на умовах Договору.

1.1.19. Експериментальне повітряне судно - прототип повітряного судна, модифіковане або нове повітряне судно, на якому проводяться випробування або дослідно-конструкторські, експериментальні та науково-дослідні роботи.

1.1.20. Експертна установа з розслідування Авіаційних подій - Національне бюро розслідувань на транспорті (сайт - <https://nbaai.gov.ua>), що знаходиться у підпорядкуванні Міністерства інфраструктури України.

1.1.21. Експлуатант - юридична або фізична особа, яка експлуатує чи пропонує послуги з експлуатації аеропорту (аеродрому, вертодрому, постійного злітно-посадкового майданчика).

1.1.22. Застереження/ Положення - стандартизовані, уніфіковані умови авіаційного страхування, які застосовуються на міжнародному страховому ринку авіаційних ризиків і мають власну аббревіатуру, прийняті та використовуються андеррайтерами, міжнародними страховими/ перестраховими компаніями під час страхування ризиків цивільної авіації;

1.1.23. Інцидент - подія, крім Авіаційної події, що пов'язана з експлуатацією повітряного судна і впливає або може вплинути на рівень безпеки його експлуатації;

1.1.24. Катастрофа - Авіаційна подія з людськими жертвами, що призвела до загибелі або зникнення безвісти когось із пасажирів, членів екіпажу або третіх осіб, а також у разі отримання ними тілесних ушкоджень зі смертельним наслідком під час:

- а) перебування у цьому повітряному судні;
- б) безпосереднього зіткнення з будь-якою частиною повітряного судна, включаючи частини, що відокремилися від цього повітряного судна;
- в) безпосередньої дії струменя газів реактивного двигуна;
- г) зникнення безвісти повітряного судна.

До катастроф також належать випадки загибелі когось із осіб, які перебували на борту, у процесі їх аварійної евакуації з повітряного судна.

У разі отримання тілесних ушкоджень, внаслідок яких протягом 30 (тридцяти) діб з часу Авіаційної події настала смерть, вони класифікуються як тілесні ушкодження зі смертельним наслідком;

1.1.25. Комерційна авіація - авіація, що використовується для регулярних або нерегулярних повітряних перевезень пасажирів, пошти або вантажу та виконання авіаційних робіт за плату або за договором найму;

1.1.26. Компетентні органи – органи, до компетенції яких належить розслідування причин події та/або ліквідація їх наслідків, роз'яснення та висновки яких відповідно до чинного законодавства України є необхідними та достатніми доказами для визнання події страховим випадком. В залежності від характеру збитку, до Компетентних органів, зокрема, відносяться: Державна авіаційна служба, органи Міністерства внутрішніх справ України, органи ДСНС України та інші.

1.1.27. **Надзвичайна подія** - пов'язана з використанням повітряного судна подія, що не відповідає визначенню термінів "авіаційна подія", "серйозний інцидент" чи "інцидент", пов'язана з технічним обслуговуванням, ремонтом, зберіганням, транспортуванням, під час якої настав один з таких наслідків:

а) загибель або тілесні ушкодження особи під час її перебування на борту повітряного судна внаслідок необережних або умисних дій самого потерпілого чи інших осіб, не пов'язаних з порушенням функціонування повітряного судна та його систем;

б) загибель або тілесні ушкодження особи, яка без достатніх підстав або документів самовільно проникла за межі зон у повітряному судні, куди доступ пасажирам та членам екіпажу заборонено; в) загибель або тілесні ушкодження особи, яка перебувала на борту повітряного судна, внаслідок впливу зовнішнього середовища після вимушеної посадки повітряного судна за межами аеродрому;

г) загибель або тілесні ушкодження особи, яка перебувала поза межами повітряного судна, внаслідок безпосереднього контакту з повітряним судном або його елементами;

г) руйнування або серйозне пошкодження повітряного судна на землі, що призвело до порушення міцності його конструкції або погіршення льотно-технічних характеристик внаслідок впливу зовнішнього середовища або порушення технології обслуговування, правил зберігання транспортування;

1.1.28. **Максимальна злітна маса** - максимальна сертифікована злітна маса Повітряного судна;

1.1.29. **Пасажир** - фізична особа, яка перевозиться повітряним судном за згодою перевізника відповідно до договору перевезення, крім членів екіпажу та додаткових спеціалістів на борту повітряного судна, працівників експлуатанта повітряного судна, уповноваженого представник а відповідного національного органу регулювання та осіб, які супроводжують вантаж;

1.1.30. **Повітряне судно (ПС)** - апарат, що підтримується в атмосфері у результаті його взаємодії з повітрям, відмінної від взаємодії з повітрям, відбитим від земної поверхні.

1.1.31. **Повітряне судно на землі** - перебування Повітряного судна на земній/ водній поверхні (включаючи буксирування Повітряного судна), коли воно не перебуває у польоті та не здійснює руління.

1.1.32. **Повна втрата Повітряного судна** – юридичний факт, що констатується у наступних випадках:

1.1.32.1. втрата Повітряним судном здатності виконувати політ у зв'язку з руйнуванням основних елементів несучих конструкцій (планера) або у разі, коли компетентною комісією встановлено, що ремонт цього Повітряного судна технічно неможливий або економічно недоцільний (має місце знищення Повітряного судна);

1.1.32.2. втрата Повітряного судна у зв'язку з вимушеною посадкою на місцевість, яка непридатна для зльоту Повітряного судна, або економічною недоцільністю його евакуації;

1.1.32.3. зникнення Повітряного судна безвісти, коли Повітряне судно, яке виконувало плановий політ, не прибуло до пункту призначення і заходи щодо його розшуку протягом 60 (шістдесяти) діб з дати, наступної за тією, коли Повітряне судно мало прибути до пункту призначення, не дали результатів, або коли його розшук офіційно припинено до закінчення зазначеного строку.

1.1.33. **Подія, що має ознаки страхового випадку (Подія)** – це подія, визначення якої відповідає змісту страхового ризику за цими Загальними умовами, що фактично настала, та з настанням якої на певних осіб, визначених Договором, згідно з умовами такого Договору і даних Загальних умов, покладено виконання конкретних обов'язків. У подальшому така подія може бути як визнана, так і не визнана у якості Страхового випадку.

1.1.34. **Політ** - рух повітряного судна, що відбувається з моменту початку розбігу для зльоту, або спроби зльоту, в повітрі і до закінчення пробігу після посадки повітряного судна (для вертольотів - період, коли обертання гвинтів відбувається під дією сили двигуна, силою інерції, створеної двигуном, або під дією авторотації);

1.1.35. **Пошкодження Повітряного судна на землі** - подія, пов'язана з обслуговуванням, зберіганням і транспортуванням ПС на землі, під час якої ПС зазнало пошкодження без втрати міцності його силових елементів та погіршення льотно-технічних характеристик, яке можливо усунути в експлуатаційних умовах.

1.1.36. **Прямі збитки** - поточна вартість витрат на відтворення, заміщення або відшкодування вартості застрахованого майна без врахування не отриманих майбутніх вигод.

1.1.37. **Ринкова вартість** - вартість, за яку можливе відчуження Повітряного судна (ПС) на ринку подібного майна на дату оцінки за угодою, укладеною між покупцем і продавцем, після відповідного маркетингу за умови, що кожна зі сторін діяла зі знанням справи, розсудливо і без примусу.

1.1.38. **Руління** - рух Повітряного судна під дією своїх двигунів (але не у польоті), включаючи тимчасову зупинку під час такого руху;

1.1.39. **Серйозний інцидент** - інцидент, обставини якого вказують на те, що мала місце висока імовірність Авіаційної події під час експлуатації повітряного судна, який у випадку пілотованого повітряного судна

відбувається з моменту, коли будь-яка особа піднімається на борт повітряного судна з метою здійснення польоту, до моменту, коли всі особи, що перебували на борту, залишили повітряне судно, або, у випадку безпілотного повітряного судна, відбувається з моменту, коли повітряне судно готове рушити з місця з метою виконання польоту, до моменту його зупинки в кінці польоту та вимкнення основної силової установки;

1.1.40. **Спеціальні права запозичення (СПЗ)** - міжнародний резервний актив, створений Міжнародним валютним фондом з метою доповнення наявних міжнародних резервних активів, у вигляді "кошика" із п'яти валют, склад яких переглядається кожні п'ять років. Вартість спеціальних прав запозичення визначається щоденно;

1.1.41. **Сторони** – спільна назва Страхувальника і Страховика, як сторін Договору страхування;

1.1.42. **Страхова сума** – грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов Договору зобов'язаний провести Страхову виплату в разі настання Страхового випадку;

1.1.43. **Страхова премія (страховий платіж, страховий внесок)** – плата у грошовій формі за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний сплатити Страховику згідно з Договором;

1.1.44. **Страхове покриття** – сукупність строкових, територіальних та вартісних складових страхового захисту, що надається відповідно до Договору. Обсяг страхового покриття, включаючи конкретний перелік страхових ризиків, страхових випадків, об'єкт, що підлягає страхуванню, варіант страхування (у разі його передбачення у загальних умовах страхового продукту), визначаються в договорі страхування в разі його укладення відповідно до Загальних умов страхового продукту;

1.1.45. **Страхове розслідування** - комплекс заходів та дій Страховика або уповноваженої ним особи, спрямованих на встановлення факту, причин, наслідків та обставин події, яка має ознаки страхового випадку, з метою прийняття рішення про визнання або невизнання випадку страховим та визначення розмірів заподіяної шкоди/ збитку;

1.1.46. **Страховий випадок** – подія, передбачена Договором, ризиквиникнення якої застрахований, з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити Страхову виплату особі, визначеній у Договорі, або відповідно до законодавства.

1.1.47. **Страховий інтерес** - матеріальна заінтересованість та/або потреба Страхувальника (ДЗО) у страхуванні ризиків, пов'язаних з експлуатацією аеропорту (аеродрому, вертодрому, постійного злітно-посадкового майданчика).

1.1.48. **Страховий тариф** – ставка страхового платежу з одиниці страхової суми за визначений строк страхового покриття.

1.1.49. **Страховик** – ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ЕКСПО СТРАХУВАННЯ», код ЄДРПОУ 35392462.

1.1.50. **Страхувальник** - особа, яка уклала зі Страховиком Договір або є страхувальником відповідно до законодавства. Зокрема, Страхувальниками можуть бути: експлуатанти і власники цивільних повітряних суден комерційної авіації; експлуатанти повітряних суден авіації загального призначення, у тому числі легких, надлегких, аеростатичних та аматорських; власники цивільних повітряних суден комерційної авіації; власники повітряних суден авіації загального призначення, у тому числі легких, надлегких, аеростатичних та аматорських; розробники, виробники цивільної авіаційної техніки, організації з технічного обслуговування, що мають право проводити випробувальні польоти, навчальні заклади - на час виконання навчально-тренувальних польотів.

1.1.51. **Строк страхового покриття** - період, протягом якого діє Страхове покриття та в разі настання Страхового випадку під час дії якого Страховик зобов'язаний здійснити Страхову виплату відповідно до умов Договору.

1.1.52. **Треті особи** - фізичні та юридичні особи (життя і здоров'я фізичних осіб та/або майно фізичних і юридичних осіб), які не пов'язані зі Страхувальником договірними зобов'язаннями (у тому числі договором перевезення) та які не є працівниками Страхувальника або не діють за його дорученням, а також не є:

- членами екіпажу ПС або іншого авіаційного персоналу;
- пасажирями, яких перевозить або повинно перевозити ПС;
- службовцями Страхувальника або його діловими партнерами.

1.1.53. **Уповноважений орган з питань цивільної авіації** (в частині повітряних суден, зареєстрованих у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України) – Державна авіаційна служба України (Державіаслужба). Згідно з "Положенням про Державну авіаційну службу України", затвердженим постановою Кабінету Міністрів України №520 від 08.10.2014 № 520: Державна авіаційна служба (Державіаслужба) є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері

цивільної авіації та використання повітряного простору України та є уповноваженим органом з питань цивільної авіації на території України та/або щодо ПС, зареєстрованих в Україні.

1.1.54. **Франшиза** – частина збитків, заподіяних майну Третіх осіб, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором при настанні Страхового випадку. Договір передбачає застосування **безумовної** франшизи, сума якої вираховується при здійсненні Страхової виплати за кожним Страховим випадком.

1.1.55. **Цивільне повітряне судно** - повітряне судно, що не належить до Державних повітряних суден.

1.1.56. Інші терміни, що використовуються у цих Загальних умовах, вживаються у значеннях, наведених в Повітряному кодексі України та Законі України "Про страхування".

2. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ

2.1. Договір укладається в письмовій формі з дотриманням вимог чинного законодавства України, встановлених до письмової форми правочину, та оформляється у паперовій формі.

2.2. Договір укладається на підставі ліцензії на здійснення діяльності із страхування, отриманої у порядку, передбаченому чинним законодавством України, та яка відповідає класу страхування 5 " Страхування повітряних суден, згідно ст.4 Закону України «Про страхування».

2.3. Договір укладається українською мовою, з дотриманням вимог законодавства України про мови.

2.4. Страхувальник перед укладенням Договору зобов'язаний поінформувати Страховика або страхового посередника про відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, та/або надати йому іншу інформацію, що має істотне значення для прийняття Страховиком рішення про укладення Договору, у тому числі про наявність страхового інтересу, та/або про розмір страхового платежу за Договором.

2.5. Для укладення Договору Страхувальник усно заявляє про свій намір укласти договір страхування та надає Страховику інформацію, необхідну для укладення Договору у паперовій формі.

2.6. При укладенні Договору, Страхувальник зобов'язаний:

2.6.1. повідомити Страховику та/або страховому посереднику всі відомі Страхувальнику обставини, що мають істотне значення для визначення ступеня страхового ризику і розміру страхового платежу за Договором, якщо ці обставини невідомі та/або не можуть бути відомими Страховику. Істотними визнаються обставини, що зазначаються в Індивідуальних умовах Договору страхування, у тому числі, відомості про об'єкт страхування, наявність страхового інтересу конкретної особи, інформація про обраний Страхувальником розмір страхової суми, строк дії Договору, періоди страхового покриття тощо;

2.6.2. надати Страховику документи, що ідентифікують особу Страхувальника, згідно з вимогами Закону «Про страхування» та, на вимогу Страховика, документи на виконання вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»;

2.6.3. на вимогу Страховика, надати додаткову інформацію чи документи, що надають дозвіл на володіння (експлуатацію) повітряного судна, дані якого вказуються у Договорі.

2.7. Якщо після укладення Договору буде встановлено, що Страхувальник навмисно надав Страховику неправдиві відомості про обставини, зазначені у п.2.6 цих Загальних умов та/або навмисно приховав від Страховика обставини, що мають істотне значення для визначення ступеня страхового ризику, Страховик має право відмовити Страхувальнику (особі, що має право на отримання страхової виплати) у страховій виплаті.

2.8. Договір складається з Частини 1 «Індивідуальні умови Договору страхування», надалі - Індивідуальні умови, Частини 2 «Загальні умови Договору страхування», якою можуть бути ці Загальні умови, а також підписаних Сторонами Додаткових угод до Договору страхування, які, зокрема:

2.8.1. містять Застереження AVN 4A «Щодо агрегатів (складових частин) Повітряного судна», із зазначенням конкретних розмірів питомої ваги (у відсотках) агрегатів (складових частин) від страхової суми застрахованого Повітряного судна.

2.8.2. можуть містити інші Застереження/ Положення, що відповідають умовам Лондонської міжнародної асоціації андеррайтерів (International Underwriting Association), перелік яких міститься у Частині 1 «Індивідуальні умови Договору страхування»), а номери (коди) і зміст яких відсутні у п.16 цих Загальних умов.

2.9. Ці Загальні умови затверджені рішенням Дирекції ТДВ «СК «ЕКСПО СТРАХУВАННЯ» згідно Протоколу № 2/24 від 28.06.2024.

2.10. Використання цих Загальних умов у якості Частини 2 Договору здійснюється відповідно до п.178 «Положення про характеристики та класифікаційні ознаки класів страхування, особливості здійснення

діяльності зі страхування та укладання договорів за класами страхування», затвердженого Постановою Правління Національного банку України (НБУ) № 182 від 25 грудня 2023 року.

2.11. Частина 1 «Індивідуальні умови Договору страхування» укладається у паперовій формі у двох екземплярах, по одному для кожної Сторони, та підписується Страховиком і Страхувальником.

2.11.1. В Індивідуальних умовах конкретного Договору страхування може бути звужено та/або уточнено (конкретизовано) обсяг страхового покриття (у тому числі визначені цими Загальними умовами ознаки, причини та/або умови настання події, у разі наявності яких подія може бути визнана страховим випадком), перелік обмежень страхування та/або винятків зі страхових випадків, права і обов'язки сторін Договору та інші умови страхування, передбачені цими Загальними умовами.

2.12. Ці Загальні умови розміщуються за посиланням <https://exporsk.com.ua/insuranceprodukts/prog24.html> на сайті Страховика. У разі, якщо ці Загальні умови є Частиною 2 Договору страхування, Страховик приймає на себе зобов'язання, на письмову вимогу Страхувальника, відтворити примірник Частини 2 (дані Загальні умови) на паперовому носії, а також, впродовж 5 (п'яти) робочих днів з дня отримання такої вимоги, передати Страхувальнику підписаний Страховиком (підпис, посвідчений відтиском печатки) примірник Частини 2 особисто або поштовим відправленням з описом вкладення.

2.13. Страховик приймає на себе зобов'язання, на письмову вимогу Страхувальника, відтворити примірник Договору в цілому на паперовому носії, а також, впродовж 5 (п'яти) робочих днів з дня отримання такої вимоги, передати Страхувальнику підписаний Страховиком (підпис, посвідчений печаткою) 2 (два) примірники Договору через кур'єра або поштовим відправленням. У такому разі, Страхувальник підписує один із отриманих від Страховика примірників Договору, і впродовж 5 (п'яти) робочих днів з дня отримання, направляє Страховику вказаний підписаний примірник Договору через кур'єра або поштовим відправленням.

2.14. На вимогу Страхувальника, Страховик, у погодженні зі Страхувальником строки, повинен оформити Страховий Сертифікат, яким посвідчується укладення Договору.

2.14.1. Страховий Сертифікат повинен містити:

- номер та дату видачі;
- підставу видачі (номер, дата видання та назва відповідного Договору);
- найменування Страховика;
- найменування/ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) страхувальника;
- перелік страхових ризиків;
- страхову суму (ліміт відповідальності);
- географічні межі дії/ місце дії;
- строк дії Договору.

2.14.2. У Страховому Сертифікаті додатково зазначається:

- найменування/ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) Експлуатанта Повітряного судна;
- найменування/ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) Додатково застрахованих осіб;
- тип Повітряного судна;
- державний і реєстраційний знаки Повітряного судна або тимчасовий обліковий знак Повітряного судна;
- кількість пасажирських крісел;
- види польотів;
- інші особливості умов страхування, в тому числі перелік Застережень/ Положень.

2.14.3. Страховий Сертифікат засвідчується підписом (із зазначенням посади, власного імені і прізвища особи, що його підписує) та печаткою Страховика.

2.15. Якщо Повітряне судно є власністю кількох осіб, кожна з таких осіб, при настанні Страхового випадку, стає Вигодонабувачем і отримує страхову виплату пропорційно її частці у праві власності на Повітряне судно.

2.16. Підписанням Договору Страхувальник надає дозвіл Страховику (його представникам, страховим посередникам) розкривати будь-яку інформацію, що, відповідно до законодавства України, становить таємницю страхування (зокрема, індивідуальну інформацію про клієнта, його страховий інтерес та фінансовий стан), та яка стала відома Страховику (його представникам, страховим посередникам) у зв'язку з укладанням та/або виконанням Договору, третім особам (в тому числі, але не обмежуючись, державним та судовим органам у порядку, встановленому законодавством України, іншим страховиком, перестраховиком, страховим посередником, аудитором, актуарієм, іншим особам, яким Страховик доручив виконання частини діяльності із страхування, а також працівникам перелічених осіб) з метою виконання

вимог законодавства України, вказаного Договору, а також договорів, укладених Страховиком із третіми особами.

3. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ. ОБ'ЄКТ СТРАХУВАННЯ

3.1. Згідно з Договором, Страхувальник зобов'язується сплатити страховий платіж у визначені Договором терміни і розмірах та виконувати інші умови Договору і цих Загальних умов, а Страховик бере на себе зобов'язання, у разі настання Страхового випадку, здійснити страхову виплату відповідно до умов Договору страхування та/або законодавства шляхом відшкодування Страхувальнику (іншій особі, визначеній Договором або на підставі законодавства) збитку, понесеного ним (нею) у зв'язку з пошкодженням, знищенням або втратою застрахованого Повітряного судна або іншого літального апарата, та, якщо це передбачено Індивідуальними умовами Договору, додаткового обладнання до ПС.

3.2. Згідно з Договором, можуть бути застраховані:

3.2.1. Цивільні Повітряні судна, включаючи додаткове обладнання до них, якщо страхування такого обладнання передбачено Договором;

3.2.2. інші Повітряні судна, літальні апарати, включаючи додаткове обладнання до них, якщо страхування такого обладнання передбачено Договором.

3.3. **Предметом Договору** є передача Страхувальником за плату ризику, пов'язаного з Об'єктом страхування, Страховику на умовах, визначених Договором страхування та Авіаційними Правилами.

3.4. **Об'єктом страхування** за Договором є вказане у Договорі Повітряне судно, до якого Страхувальник має відношення на праві володіння та/або користування та/або розпорядження.

3.5. Якщо на Повітряне судно встановлено додаткове обладнання для його використання на цьому повітряному судні, то таке обладнання також вважається частиною Повітряного судна та на нього поширюється дія Страхового покриття.

3.6. **Істотні обставини/Суттєва інформація.**

3.6.1. Істотними обставинами або суттєвою інформацією є інформація про обставини і факти, що має істотне значення для оцінки страхового ризику, якою Страховик керувався та/або яка вірогідно могла вплинути на рішення Страховика про укладання Договору страхування в цілому, або на окремі умови Договору страхування, включаючи страхове покриття та розмір страхових премій – відомості, що надані Страхувальником у заяві на страхування, у тендерній документації та/або у повідомленні про окремий політ, разом з відомостями, які надані ним на запит Страховика при укладанні Договору та/або перед початком польоту.

3.6.2. До Істотних обставин відносяться, без обмеження вказаним: найменування (у тому числі індивідуалізуючи ознаки, такі як «тип», «модель») повітряного судна; державний реєстраційний номер; заводський номер; рік випуску; максимальна злітна маса та кількість пасажирських місць; дата набрання чинності рішень, прийнятих авіаційною владою або заводом-виробником, по зміні залишкового ресурсу планера і авіадвигунів ПС; комплектація ПС та Запасних частин ПС та їх зміна, включаючи зняття/встановлення авіадвигунів; кваліфікація пілотів (досвід керування повітряними суднами); географія польотів ПС; види польотів та використання; інтенсивність використання (наліт в годинах або кількість польотів за певний період), інформація про технічне обслуговування ПС, авіадвигунів; передача прав власності або прав на розпорядження або управління ПС, авіадвигунів та їх терміни; вартість (страхова сума) ПС, авіадвигунів та Запасних частин ПС та їх зміна; відомості по Експлуатанта, Авіаційного перевізника, Оператора (за термінологією ІКАО), Власників, Лізингодавців, Вигодонабувачів ПС та авіадвигунів, Доповнення до Спеціальних Експлуатаційних Положень, зміни в Державній Реєстрації ПС, дата початку та закінчення переведення ПС до наземного Технічного обслуговування (Простою або заборони польотів); минулий досвід (історія збитків) а також відомості, надані окремо на усний або письмовий запит Страховика (включаючи Е-mail та інші електронні засоби комунікацій / “месенджери

3.6.3. Істотними визнаються обставини, обумовлені Страховиком у Договорі страхування(полісі), у заяві на страхування, у письмовому або усному запиті Страховика, на які було надано письмову відповідь від Страхувальника

3.6.4. Будь-які зміни Істотних обставин мають бути погоджені і прийняті Страховиком.

3.6.5. Обставинами, які сприяють підвищенню ступеню ризику (імовірності настання збитку та його розміру) є:

- географія польотів ПС;
- строк дії страхового покриття;
- види польотів та використання ПС;

- кваліфікація пілотів та їх досвід польотів (нальот);
- інформація про технічне обслуговування ПС, авіадвигунів та їх залишковий ресурс;
- дата набрання чинності, прийнятих авіаційною владою або заводом-виробником рішень по зміні залишкового ресурсу;
- кількість пасажирських місць;
- характер діяльності експлуатанта (кількість ПС, часів нальоту, інфраструктура для обслуговування ПС та підтримки кваліфікації пілотів, забезпечення безпеки польотів, тощо);
- передача прав власності або прав на розпорядження чи використання або управління ПС, авіадвигунів та їх терміни; вартість (страхова сума) ПС, авіадвигунів та запасних частин ПС та їх зміна;
- відомості про Експлуатанта/Оператора (за термінологією ІКАО), Авіаційного перевізника, Власників, Лізингодавців ПС та авіадвигунів;
- Доповнення до Спеціальних Експлуатаційних Схвалень (Положень);
- зміни в Державній Реєстрації ПС;
- дата початку та закінчення переведення ПС до наземного Технічного обслуговування (Простою або Заборони польотів);
- історія авіаційних подій та завданої шкоди експлуатанта та пілотів (історія збитків);
- інші обставини - небезпечні чинники, що обґрунтовано підвищують ступінь ризику та про які Страховик має повідомити Страхувальника.

4. СТРАХОВИЙ РИЗИК. СТРАХОВИЙ ВИПАДОК. ПІДСТАВИ ДЛЯ ВИЗНАННЯ ПОДІЇ СТРАХОВИМ ВИПАДКОМ

4.1. Страховими ризиками є події, на випадок виникнення яких проводиться страхування, що можуть призвести до повної втрати або пошкодження Повітряного судна (до пошкодження окремих частин, систем та елементів конструкції Повітряного судна) за умови, що така подія сталася під час польоту, руління, знаходження Повітряного судна на землі.

4.2. Додатково до страхового покриття за Договором, за умови відповідного зазначення і Індивідуальних умовах можуть включатись воєнні та пов'язані з ними ризики, ризики викрадення Повітряного судна та інші ризики, пов'язані з об'єктом страхування.

4.3. Страховим випадком вважається подія, передбачена Договором, з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити страхову виплату Страхувальнику або Вигодонабувачу, а саме: Повна втрата або Пошкодження Повітряного судна (пошкодження окремих частин, систем та елементів конструкції повітряного судна) під час польоту, руління, знаходження повітряного судна на землі, внаслідок настання події, на випадок виникнення якої проводиться страхування (страхового ризику).

5. ВИНЯТКИ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

5.1. Основні винятки із страхових випадків та обмеження страхування сформульовано у вигляді низки Застережень/ Положень, що відповідають умовам Лондонської міжнародної асоціації андеррайтерів (International Underwriting Association) і зазначені в Індивідуальних умовах.

5.2. За Договором не підлягають відшкодуванню:

5.2.1. Пошкодження або повна втрата окремих компонентів ПС у зв'язку з вичерпанням призначеного ресурсу; зносом, старінням, зниженням міцності, які пов'язані з робочими процесами і супутніми факторами (вібрація, шум, електромагнітні перешкоди тощо), зовнішніми природними умовами (попіл, пил, вода в будь-якому агрегатному стані, будь-то туман, крига, тощо), а також внаслідок будь-яких забруднень повітряних, гідравлічних систем та паливно-мастильних матеріалів, якщо наслідки таких відмов локалізовані усередині цих компонентів.

5.2.2. Пошкодження елементів конструкції ПС, що пов'язані з впливом нормальних експлуатаційних умов і навантажень, а також мають прогресуючий чи накопичувальний характер (знос, старіння, корозія, поява стомлювальних тріщин, розшарування, тощо).

ПРОТЕ: якщо в результаті будь-якого пошкодження, зазначеного у п.5.2.1 або п.5.2.2 цих Загальних умов, Повітряне судно було втрачено або отримало інші пошкодження, то такі стани як повна втрата та/або пошкодження повітряного судна вважатимуться страховим випадком і покриватимуться відповідно до Договору.

5.2.3. Місцеві пошкодження (вм'ятини і вибоїни) лопаток компресора двигуна, елементів зовнішньої обшивки та інших компонентів повітряного судна, якщо вони не пов'язані з конкретною зареєстрованою подією з повітряним судном.

5.2.4. Пошкодження ПС внаслідок невиконання зобов'язань щодо укладених договорів гарантійного обслуговування компонентів ПС незалежно від того, з чиєї вини це відбулось.

5.2.5. Будь-які збитки внаслідок навмисних дій Страхувальника, його службовців чи будь-яких осіб, що діють за дорученням Страхувальника чи з його відома (за умови встановлення цього/цих фактів у судовому порядку), а також умисного грубого порушення правил навігації чи вимог "Керівництва з льотної експлуатації повітряного судна", за винятком випадків крайньої необхідності, коли такі порушення були допущені з метою запобігання людським жертвам або заподіяння більшої шкоди, втрат і збитків. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням Страхувальником/ Експлуатантом (його працівниками) громадянського чи службового обов'язку; захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника/ Експлуатанта або особи, на користь якої укладено договір страхування, встановлюється відповідно до чинного законодавства України.

5.2.6. Упущена вигода та інші непрямі збитки, пов'язані зі Страховим випадком.

5.2.7. Збитки, що сталися внаслідок зміни ступеня ризику, про які не було повідомлено Страховику або які не були погоджені Страховиком.

5.3. Страховими не вважаються випадки, якщо застраховане Повітряне судно:

5.3.1. Виконує політ з умисним грубим порушенням вимог Авіаційних правил України "Загальні Правила польотів у повітряному просторі України", "Керівництва з льотної експлуатації" Повітряного судна, вказаного в Індивідуальних умовах, а також інших застосованих вимог, які є обов'язковими для експлуатанта ПС, що встановлені нормативно-правовими актами в галузі цивільної авіації України, якщо такі порушення є безпосередньою причиною Страхового випадку.

5.3.2. Використовується з метою, що заборонена законодавством або відрізняється від зазначеної у Договорі (додатковій угоді до Договору).

5.3.3. Перебуває поза Географічними межами дії цього Договору, зазначеними у пункті 6.2 Частини 1 "Індивідуальні умови Договору страхування", з урахуванням умов застереження LSW 617H (п.16 Загальних умов), за винятком форс-мажорних обставин.

5.3.4. Експлуатується особою, що не має відповідного свідоцтва авіаційного персоналу або не допущена у порядку, встановленому законодавством, до виконання польотів на відповідному повітряному судні при його експлуатації.

5.3.5. Якщо Повітряне судно експлуатується особою (особами), що знаходились у стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння.

5.3.6. Виконання зльоту чи посадки, або спроби зльоту чи посадки в місцях, що не відповідають вимогам, встановленим "Керівництвом з льотної експлуатації" вказаного у Договорі повітряного судна (за виключенням форс-мажорних обставин), якщо це є безпосередньою причиною страхового випадку.

5.3.7. Транспортується за допомогою будь-яких транспортних засобів, за винятком випадків, коли таке транспортування є наслідком Страхового випадку, а також за винятком випадків, коли Повітряне судно знаходиться на землі в управлінні інженерно-технічного складу, що здійснює таке управління в процесі виконання своїх функціональних обов'язків, включаючи буксирування Повітряного судна спеціально призначеним для цього транспортним засобом у межах території аеропорту/ злітно-посадкового майданчика/ вертодрому.

5.3.8. Є перевантаженим – фактична злітна маса ПС перевищує максимальну злітну масу цього ПС, а також якщо порушено дозволений "Керівництвом з льотної експлуатації" діапазон центровки ПС.

5.3.9. Здійснює політ у несправному стані, про який було відомо до початку польоту, окрім випадків, коли командиром Повітряного судна, відповідно до "Керівництва з льотної експлуатації" та переліку мінімального обладнання (Minimum Equipment List) приймається рішення про здійснення польоту. Страхувальник гарантує наявність на ПС погодженого переліку мінімального обладнання, в іншому випадку відмова будь-якого компоненту ПС мусить бути усунена Страхувальником до початку польоту.

5.4. Страховик не розглядає претензії, а також не відшкодовує збитки, які стали наслідком або були збільшені внаслідок:

5.4.1. Впливу радіації чи радіоактивного зараження, відповідно до застереження AVN 38B (п.16 Загальних умов).

5.4.2. Помилкового розпізнавання дат, відповідно до застереження AVN 2000A, з урахуванням застереження про обмежене покриття розпізнавання дати AVN 2001A (п.16 Загальних умов).

5.4.3. Страховик у будь-якому випадку керується положенням про санкції та ЕМБАРГО, наведеним в Застереженні AVN 111(R) (п.16 Загальних умов) та не несе ніяких зобов'язань за права третіх осіб відповідно до умов Застереження AVN 72 (п.16 Загальних умов) та за відповідальність по будь-яким збиткам, шкоді або відповідальності, якщо страховий випадок був викликаний азбестом відповідно до Застереження LSW 2488 AGM00003 (п.16 Загальних умов).

5.4.4. Будь-якого прямого або непрямого покриття стосовно будь-яких ризиків походженням з Росії чи Білорусі стосовно фізичних чи юридичних осіб, а також будь-яке покриття для ПС, запчастин та двигунів, наданих в оренду прямо чи опосередковано російським чи білоруським організаціям (або їх філіям) або для використання в Росії або Білорусі. Виключаючи також будь-які збитки, відповідальність, витрати або видатки, спричинені або що виникли внаслідок поточного російсько-українського конфлікту та/або будь-якого розширення такого конфлікту, включаючи, але не обмежуючись, будь-які втрати в Україні, Росії, Криму, Донецькій та Луганській областях та/або інших окупованих територіях та Білорусі.

5.4.5. Дії воєнних ризиків, ризиків викрадення та іншої небезпеки, відповідно до застереження AVN 48B (п.16 Загальних умов). Крім того, дія Договору страхування не поширюється на ризики, які виникають під час перебування Повітряного судна поза контролем Страхувальника, у зв'язку із зазначеними у застереженні AVN 48B обставинами чи подіями.

5.5. Якщо інше спеціально не зазначено в Індивідуальних умовах, Застереження/ Положення, вказані в Індивідуальних умовах, мають переважну юридичну силу, у порівнянні з нормами Договору, що регулюють відповідні правовідносини.

6. СТРАХОВА СУМА. ФРАНШИЗА

6.1. Розмір Страхової суми зазначається в Індивідуальних умовах.

6.2. Страхова сума не повинна бути меншою, ніж балансова вартість Повітряного судна.

6.3. Для Експериментальних повітряних суден, які ще не перебувають на балансі, страхова сума не повинна бути меншою, ніж Дійсна (ринкова) вартість таких повітряних суден.

6.4. У Договорах страхування страхові суми (ліміти відповідальності), за необхідності, можуть встановлюватись в інших валютах, ніж визначені мінімальні страхові суми (ліміти відповідальності) у Авіаційних правилах. У такому випадку, Страхувальник впродовж дії Договору, самостійно повинен відстежувати відповідність розмірів цих страхових сум (лімітів відповідальності) вимогам Авіаційних Правил та забезпечувати (підтримувати) страхове покриття на рівні не нижче визначеного Авіаційними правилами шляхом ініціювання внесення змін до Договору та, у разі необхідності, сплати додаткової страхової премії (платежу).

6.5. Безумовна франшиза, передбачена Договором для умов страхування конкретного ПС, зазначається в Індивідуальних умовах.

7. СТРАХОВИЙ ТАРИФ, СТРАХОВА ПРЕМІЯ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ВНЕСЕННЯ

7.1. Розмір Страхового тарифу зазначається в Індивідуальних умовах.

7.2. Страхова премія (платіж) дорівнює добутку Страхової суми (Ліміту відповідальності) і Страхового тарифу.

7.3. Страховий платіж підлягає сплаті у розмірі і порядку, визначеному в Індивідуальних умовах.

7.3.1. У період строку дії Договору, у випадку, коли страхова премія або її чергова частина (у разі сплати страхової премії частинами) не сплачена Страхувальником у зазначений у Договорі граничний термін, дія страхового захисту за цим Договором припиняється через 10 (десять) робочих днів з дня надання Страховиком повідомлення про припинення дії страхового захисту - одночасно Страхувальнику та Уповноваженому органу з питань цивільної авіації (Державіаслужбі). Після погашення заборгованості, дія страхового захисту за Договором може бути відновлена – про що Страховик письмово повідомляє Страхувальника та одночасно Державіаслужбу.

8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ. ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДОГОВОРОМ

8.1. Договір може укладатися на строк від однієї доби до одного року.

8.2. Договір страхування набирає чинності з 00 годин 00 хвилин за київським часом та закінчується о 23 годині 59 хвилин за київським часом дат, що зазначені в частині 1 «Індивідуальних умовах страхування», відповідно як дати початку та закінчення строку дії Договору.

8.3. Дія Договору страхування продовжується, в залежності від нижчезазначених обставин, наступним чином: у разі коли Повітряне судно (ПС) о 23 годині 59 хвилин за київським часом на дату закінчення строку дії Договору перебуватиме у повітрі, дія Договору продовжується до закінчення польоту і посадки ПС на аеродромі пункту призначення (коли пасажирів залишать перон аеропорту та/або коли закінчатиметься операції з розвантаження ПС; коли закінчатимуться післяпольотні роботи та/або застраховані особи залишать ПС (закінчать висадку)).

8.4. Договором (Індивідуальними умовами) визначається територія (географічні межі/ місце дії), на яку поширюється Страхове покриття за Договором, а також обмеження щодо конкретних територій, на які Страхове покриття не поширюється (згідно із Застереженням LSW 617Н Положення щодо виключення географічних зон", наведеним у п.16 цих "Загальних умов").

8.5. Договір не діє на територіях України, що перебувають у тимчасовій окупації, та територіях, непідконтрольних офіційній українській владі, які визнані такими відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» та Наказу Міністерства розвитку громад та територій № 376 від 28 лютого 2025 р. «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» зі змінами та доповненнями на момент події, що має ознаки страхового випадку, а у разі їх скасування – інших аналогічних нормативних актів чинного законодавства. У будь-якому разі дія Договору не поширюється на території, що офіційно оголошені зонами бойових дій, воєнних конфліктів, зонами, що підпадають під санкції ООН.

9. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ ТА/АБО НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ УМОВ ДОГОВОРУ

9.1. Страхувальник має право:

9.1.1. Ознайомитися з умовами Договору та цими Загальними умовами.

9.1.2. Одержувати від Страховика інформацію, що стосується умов Договору.

9.1.3. Отримати страхову виплату при настанні страхового випадку в порядку та на умовах, передбачених Договором.

9.1.4. Ініціювати дострокове припинення дії Договору згідно із законодавством України.

9.1.5. Отримати дублікат Частини 1 «Індивідуальних умов Договору страхування» у разі втрати оригіналу документу протягом строку дії Договору, для чого Страхувальнику потрібно звернутися до Страховика з письмовою заявою про видання дублікату.

9.1.6. Ініціювати внесення змін і доповнень до умов Договору та/або дострокове припинення дії Договору на умовах, передбачених Договором, за умови письмового повідомлення Страховика про причини прийняття такого рішення.

9.1.7. Отримувати інформацію про стан розгляду Страховиком документів щодо Події.

9.1.8. У разі винесення Страховиком рішення про відмову у проведенні страхової виплати, оскаржити в судовому порядку таке рішення Страховика.

9.1.9. Подати заяву на повернення страхового платежу у випадку, передбаченому п. 14.10 Загальних умов, одночасно із наданням копії такої заяви до Уповноваженого органу з питань цивільної авіації (Державіаслужби), з відміткою Державіаслужби про отримання вказаної копії заяви.

9.2. Страхувальник зобов'язаний:

9.2.1. Ознайомитись з Авіаційними Правилами, цими Загальними умовами і Договором страхування;

9.2.2. Виконувати умови Договору страхування в період його дії;

9.2.3. Під час укладання Договору та протягом строку його дії своєчасно надавати інформацію Страховикові (не пізніше 2 (двох) робочих днів з дати, коли Страхувальник дізнався або повинен був отримати інформацію) про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику.

9.2.4. Повідомляти Страховика про інші чинні договори страхування щодо об'єкта страхування за Договором.

9.2.5. На вимогу Страховика, у разі збільшення ступеня страхового ризику, укласти додатков у угоду до Договору (переоформити Індивідуальні умови) про внесення відповідних змін та сплатити додатковий страховий платіж (премію).

9.2.6. Володіти, користуватися, розпоряджатися, зберігати Повітряне судно згідно з вимогами чинного законодавства України.

- 9.2.7. Повідомити Страховика про настання Події, що може бути визнана Страховим випадком, у термін, передбачений умовами розділу 10 цих Загальних умов.
- 9.2.8. Вживати всіх заходів для усунення обставин, що підвищують ступінь страхового ризику, для запобігання та зменшення розміру збитків, завданих внаслідок настання Події, в тому числі, виконувати відповідні рекомендації Страховика.
- 9.2.9. При укладанні Договору, а також протягом строку дії Договору, на письмову вимогу Страховика, надати можливість представнику Страховика у погоджений Сторонами час провести огляд ПС, з'ясувати умови його зберігання та/або використання, а також переглянути технічну документацію тощо.
- 9.2.10. Використовувати застраховане ПС виключно за прямим призначенням.
- 9.2.11. У разі настання події, що може бути визнана страховим випадком (Події), вчиняти дії згідно з розділом 10 Загальних умов.
- 9.2.12. Після настання Події, надавати Страховику всю необхідну інформацію для прийняття рішення щодо визнання Події у якості страхового випадку, обставин та причин настання Події, визначення розміру збитку.
- 9.2.13. У разі настання Події, здійснити необхідні дії для надання Страховику документів, зазначених у розділі 11 Загальних умов.
- 9.2.14. Вжити заходів, необхідних для реалізації Страховиком права вимоги до осіб, інших, ніж Страхувальник і які винні у настанні Події.
- 9.2.15. Забезпечити представнику Страховика можливість огляду ПС (його залишків) після настання Події.
- 9.2.16. У разі отримання Страхувальником відшкодування збитку в будь-якій формі від третіх осіб, винних у настанні страхового випадку, протягом 3 (трьох) робочих днів письмово сповістити про це Страховика, а якщо страхова виплата вже була здійснена Страховиком – протягом 10 (десяти) робочих днів з дати отримання коштів від третіх осіб повернути Страховику суму отриманої страхової виплати або відповідну її частину.
- 9.2.17. Повернути Страховику отриману суму страхової виплати в повному обсязі або в певній її частині, якщо, протягом строку позовної давності, будуть виявлені обставини, що, відповідно до законодавства або умов Договору, повністю чи частково позбавляють Страхувальника права на її отримання, протягом 10 (десяти) календарних днів від дати, коли Страхувальнику стало відомо про наявність таких обставин.
- 9.2.18. Надавати на усний та/або письмовий запит Страховика інформацію (офіційні документи), необхідну (необхідні) для здійснення належної перевірки, актуалізації даних, а також для виконання Страховиком інших вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.
- 9.2.19. Вживати всіх можливих заходів, що дозволяють забезпечувати:
- 9.2.19.1. дотримання правил навігації, розпоряджень і вимог уповноважених компетентних органів щодо безпеки польотів, правил експлуатації і технічного обслуговування Повітряного судна усім своїм льотним, технічним і обслуговуючим персоналом;
- 9.2.19.2. Виконання всіх необхідних робіт відповідно до чинної експлуатаційно-технічної документації на ПС.
- 9.2.19.3. Ведення всіх необхідних записів з підтримання льотної придатності та льотної експлуатації відповідно до чинних нормативно-правових актів та авіаційних правил держави- реєстрації ПС і надання на ознайомлення зазначених документів на вимогу Страховика або його уповноважених представників.
- 9.3. Страховик має право:**
- 9.3.1. При укладенні Договору ознайомитися з усією інформацією, наданою Страхувальником і необхідною для визначення ступеня ризику.
- 9.3.2. Перевіряти достовірність інформації та документів, наданих Страхувальником, а також виконання (дотримання) умов Договору.
- 9.3.3. Укладати, на власний розсуд, договори перестрахування щодо своїх зобов'язань за цим Договором (додатковою угодою до Договору, надалі – Угода) та передавати в необхідному обсязі відомості цього Договору (Угоди) та відомості, отримані під час виконання цього Договору (Угоди) перестраховикам для оцінки ними ризику і проведення перестрахування;
- 9.3.4. На власний розсуд, визначати необхідність направлення на місце Події свого представника (разом із представником Страхувальника, якщо сторонами Договору не погоджено інше), скласти Акт огляду місця Події (огляд може проводитись у присутності представника Компетентних органів).
- 9.3.5. З'ясовувати причини, обставини та наслідки настання Події, перевіряти всі надані Страхувальником документи, направляти запити в Компетентні органи з питань, пов'язаних із розслідуванням причин настання Події і визначенням розміру збитку; самостійно проводити розслідування для з'ясування причин

та обставин настання Події; брати участь у проведенні рятувальних робіт, здійснювати необхідні для цього заходи;

9.3.6. Ініціювати внесення змін і доповнень до умов Договору та/або дострокове припинення дії Договору на умовах, передбачених Договором, з письмовим повідомленням Страхувальника про причини прийняття такого рішення.

9.3.7. У разі зміни обставин, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, зазначених у п.2.6.1 Загальних умов, та (або) збільшення ступеня страхового ризику протягом строку дії Договору, та/ або у разі, якщо до національного чи міжнародного законодавства під час дії цього Договору буде внесено зміни, які викликатимуть необхідність зміни фінансових зобов'язань за цим Договором (або за договорами перестрахування зобов'язань Страховика за цим Договором), Страховик має право ініціювати внесення змін до цього Договору з відповідним перерахунком суми страхового платежу. Зміни до Договору вносяться згідно з порядком, зазначеним у п.14 Договору;

9.3.8. Отримати від Страхувальника всі документи, необхідні для реалізації права вимоги до особи, відповідальної за заподіяний збиток (якщо це особа інша, ніж Страхувальник).

9.3.9. Відмовити у страховій виплаті або зменшити її розмір, або відстрочити страхову виплату у випадках, передбачених Договором.

9.3.10. У разі необхідності, направляти запити про надання відомостей щодо Події, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів охорони здоров'я, юридичних осіб, які володіють інформацією про обставини цієї Події, а також самостійно або і з залученням у встановленому законодавством порядку інших осіб з'ясовувати причини, наслідки та обставини Події.

9.3.10.1. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, заклади охорони здоров'я, юридичні особи, які володіють інформацією про обставини Події, зобов'язані в порядку, встановленому законом, надсилати протягом 30 (тридцяти) календарних днів з дня надходження відповідного запиту Страховику (уповноваженій ним особі) відповіді на запити про надання відомостей та копій документів, пов'язаних із цією Подією, у тому числі дані, що містять інформацію з обмеженим доступом. При цьому Страховик, а також його керівники та/або його посадові та уповноважені ним особи несуть передбачену законом адміністративну, кримінальну та цивільно-правову відповідальність за розголошення інформації з обмеженим доступом.

9.3.11. В процесі проведення розслідування обставин настання Події:

9.3.11.1. відстрочити прийняття рішення про виплату/ відмову у страховій виплаті на період проведення Страхового розслідування з письмовим повідомленням Страхувальника про таке рішення, але не більше, ніж на 90 (дев'яносто) календарних днів з моменту прийняття Страховиком рішення про таке розслідування. У будь-якому випадку, строк Страхового розслідування автоматично продовжується на період очікування офіційних відповідей від Компетентних органів;

9.3.11.2. виступати, за письмовою згодою Страхувальника, в судових або арбітражних інстанціях, або перед заявниками претензій від його імені; вести або здійснювати повний контроль всіх переговорів і укладати угоди про відшкодування збитку, заподіяного) страховим випадком;

9.3.11.3. давати рекомендації, спрямовані на зменшення розміру збитку і врегулювання претензій.

9.3.12. Відмовитись від підтримання ділових відносин зі Страхувальником (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або від проведення фінансової операції у випадках, передбачених статтею 15 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", зокрема у разі:

9.3.12.1. якщо здійснення ідентифікації та/або верифікації Страхувальника, особи, від імені або в інтересах якої проводиться фінансова операція, а також встановлення даних, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників, є неможливим;

9.3.12.2. якщо у Страховика виникає сумнів стосовно того, що Страхувальник виступає від власного імені;

9.3.12.3. встановлення Страхувальнику неприйнятно високого рівня ризику;

9.3.12.4. ненадання Страхувальником необхідних для здійснення належної перевірки Страхувальника документів чи відомостей;

9.3.12.5. подання Страхувальником чи його представником Страховику недостовірної інформації або подання інформації з метою введення в оману Страховика.

9.4. Страховик зобов'язаний:

9.4.1. Ознайомити Страхувальника з умовами Договору та цими Загальними умовами.

9.4.2. Надавати роз'яснення з усіх питань, що виникають у Страхувальника в частині правовідносин сторін Договору.

9.4.3. У разі отримання від Страхувальника повідомлення про збільшення ступеня ризику, протягом 2 (двох) робочих днів направити Страхувальнику відповідь електронною поштою щодо погодження чи непогодження Страховиком таких змін до Договору для подальшого укладення Додаткової угоди до Договору;

9.4.4. Повідомити Страхувальника про необхідність додаткової перевірки інформації щодо Події, та продовження строків прийняття рішення щодо такого випадку – протягом 3 (трьох) робочих днів з дати прийняття Страховиком відповідного рішення.

9.4.5. Вжити заходів щодо оформлення документів, наданих Страхувальником, для своєчасного здійснення страхової виплати.

9.4.6. У разі кваліфікації Події у якості страхового випадку, здійснити страхову виплату в порядку та строки, передбачені Договором. **Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхової виплати шляхом сплати отримувачу страхової виплати пені у розмірі 0,01% суми заборгованості за кожний день прострочення, але не більше подвійної облікової ставки НБУ, яка діє у період, за який нараховується пеня, та не більше ніж за півроку з дати виникнення такого зобов'язання.**

9.5. Якщо Страхувальник не сприяє або перешкоджає Страховику у реалізації його прав на дії, що здійснюються ним у зв'язку із настанням Події, або не виконує розпорядження або рекомендації Страховика, які надаються ним у зв'язку із настанням Події, Страховик має право відмовити у страховій виплаті або зменшити її розмір відповідно ступеню впливу дій Страхувальника на збільшення розміру збитків.

9.6. Сторони зобов'язані зберігати інформацію, яка, згідно п.2.16 Загальних умов і чинного законодавства, є таємницею страхування, не розголошувати та не використовувати цю інформацію на свою користь чи на користь третіх осіб. Використання даних, що складають таємницю страхування, здійснюється виключно в межах чинного законодавства України.

10. ПОРЯДОК ДІЙ ПРИ НАСТАННІ ПОДІЇ, ЩО МАЄ ОЗНАКИ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

10.1. У разі настання Події, що має ознаки страхового випадку (надалі – Подія), Страхувальник, негайно (в найкоротший строк протягом дня) як тільки йому стане відомо, зобов'язаний повідомити по Подію компетентні органи, які уповноважені на здійснення розслідування події.

10.2. У разі настання Події, що має ознаки страхового випадку, надалі – **Подія**, Страхувальник зобов'язаний (в найкоротший строк протягом дня), коли йому стало відомо про її настання, письмово (листом, телефаксом, телеграфом або електронною поштою) повідомити про це Страховику:

- на електронну адресу: office@exposk.com.ua
- за телефонами: тел.(044) 541-02-02, факс (044) 541-05-75, моб.(067) 569-42-41
- на адресу головного офісу- 02002, м Київ, вул. А. Шептицького (раніше Луначарського) 14, офіс 81.

10.3. Повідомлення про настання Події, є виключно інформаційним документом, у якому описуються обставини того, що трапилось.

10.4. При настанні Події, Страховик у мінімальний можливий строк зобов'язаний організувати проведення Страхового розслідування, що здійснюється Страховиком або уповноваженою ним особою, які мають право доступу до об'єкта та місця настання Події, а також до певних матеріалів технічного розслідування Авіаційних подій, Серйозних інцидентів, Інцидентів, Надзвичайних подій та пошкоджень Повітряних суден на землі у цивільній авіації (у тому числі до закінчення його проведення Експертною установою з розслідування авіаційних подій), згідно із законодавством.

10.5. Будь-які дії Страховика, що здійснюються ним у зв'язку із настанням Події, не означають визнання Страховиком своїх зобов'язань за відповідною Подією, як і визнання Події у якості страхового випадку.

10.6. Страхове розслідування проводиться Страховиком або уповноваженою ним особою, які мають право доступу до об'єкта та місця настання Події, а також до певних матеріалів технічного розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій (у тому числі до закінчення його проведення Експертною установою з розслідування авіаційних подій), згідно із законодавством.

10.6. Строк Страхового розслідування не повинен перевищувати 30 (тридцять) діб з дня отримання заяви щодо проведення страхової виплати та отримання всіх документів, які необхідні для визнання Події страховим випадком та визначення розміру страхової виплати. У разі відсутності будь-якого документа, Страхувальник повинен надати письмове обґрунтування причин його відсутності.

10.6.1. Якщо страхове розслідування потребує надання додаткової інформації органами державної влади, органами місцевого самоврядування та іншими підприємствами, установами, організаціями, страховик має право продовжити строк розслідування ще на 60 (шістдесят) діб, за умови письмового повідомлення Страхувальника (інших осіб, які відповідно до умов Договору страхування мають право на отримання страхової виплати) не пізніше наступного робочого дня за днем прийняття рішення щодо продовження строку Страхового розслідування.

10.7. На запит Страховика, Страхувальник зобов'язаний надавати додаткову інформацію та/або документи щодо Події, передбачені законодавством, сприяти Страховику (уповноваженим ним особам) у незалежному розслідуванні Події; на вимогу Страховика, надавати подальшу інформацію та допомогу.

11. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗБИТКУ

11.1. Для визнання Події страховим випадком, визначення розміру страхової виплати та здійснення страхової виплати належним отримувачам коштів, Страховику надаються такі документи:

- 11.1.1. письмова Заява Страхувальника (Вигодонабувача) про здійснення страхової виплати (оригінал);
- 11.1.2. Страховий Сертифікат (копія);
- 11.1.3. Документи, які посвідчують право власності Страхувальника на Повітряне судно або встановлюють межі його відповідальності перед власником у разі повної втрати або пошкодження Повітряного судна (копія);
- 11.1.4. Документи, що підтверджують розмір страхового інтересу іншого, ніж Страхувальник, отримувача страхової виплати (Вигодонабувача) щодо застрахованого Повітряного судна (копія);
- 11.1.5. Сертифікат льотної придатності або дозвіл на виконання польотів – на дату настання страхового випадку (копія);
- 11.1.6. Реєстраційне посвідчення Повітряного судна або Тимчасове облікове посвідчення Повітряного судна (копія);
- 11.1.7. Документи щодо реєстрації Події з Повітряним судном (копія);
- 11.1.8. Технічний акт огляду Повітряного судна у разі його пошкодження та документи, які обґрунтовують суми витрат на ремонт Повітряного судна, а, в разі його повної втрати, - акт списання Повітряного судна (копія);
- 11.2. У разі потреби, протягом 30 (тридцяти) діб з дня отримання Заяви про здійснення страхової виплати, Страховик має право обґрунтовано вимагати надання інших документів та відомостей, які необхідні для здійснення виплат і визначення розміру збитків.
- 11.3. Усі документи, що надаються Страхувальником у копіях, повинні бути засвідчені підписом уповноваженої особи та печаткою Страхувальника юридичної особи (у разі наявності печатки) або підписом Страхувальника – фізичної особи.
- 11.4. Якщо документи надані Страховику не в повному обсязі та/або в неналежній формі, та/або оформлені з порушенням існуючих норм (відсутній номер, дата, штамп, печатка, є виправлення тексту тощо), та/або видані органами та/або особами, які створені та/або обрані, та/або призначені у порядку, не передбаченому чинним законодавством України, то страхова виплата не проводиться до ліквідації цих недоліків. Про це Страховик повідомляє Страхувальника у письмовій формі.

12. ПОРЯДОК РОЗРАХУНКУ РОЗМІРУ СТРАХОВОЇ ВИПЛАТИ. УМОВИ ТА СТРОКИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВОЇ ВИПЛАТИ

12.1. Здійснення страхової виплати (відшкодування) проводиться Страховиком згідно з Договором на підставі заяви особи, яка має право на отримання страхової виплати, і рішення Страховика (страхового акта) про визнання Події Страховим випадком та здійснення страхової виплати, після повного встановлення обставин, причин і розміру завданих збитків внаслідок настання страхового випадку.

12.2. Страховик здійснює страхову виплату у розмірі прямого збитку, але не більше встановленої у Договорі страхової суми (ліміту відповідальності), за вирахуванням франшизи та сум, отриманих Страхувальником (Вигодонабувачем) від інших осіб, також визнаних винними в настанні страхового випадку, якщо такі суми були сплачені до моменту здійснення Страховиком страхової виплати.

12.3. У випадку Пошкодження Повітряного судна, Страховик відшкодовує Страхувальнику витрати на проведення аварійного ремонту ПС та витрат на рятування та транспортування згідно з цим Договором. При цьому, Страхувальник зобов'язаний, до початку проведення аварійного ремонту, погодити зі Страховиком кошторис вартості ремонту. У випадку незгоди Страховика із розрахунками вартості аварійного ремонту,

наданими Страхувальником, вартість ремонту ПС / компонентів визначається згідно прайсів (фактичних рахунків) виробника повітряного судна / його компонентів або організацій з технічного обслуговування, що схвалені/ визнані авіаційною адміністрацією держави реєстрації ПС.

12.3.1. Витрати на відновлення, що компенсуються Страховиком, не містять в собі витрати, пов'язані зі змінами та/або поліпшенням застрахованого Повітряного судна, витрати на поточний та/або профілактичний ремонт, а також інші витрати, не пов'язані зі страховим випадком. Якщо здійснюється заміна пошкоджених частин, незважаючи на те, що був можливий їхній ремонт без загрози безпеки подальшої експлуатації застрахованого повітряного судна, Страховик відшкодовує лише вартість ремонту цих частин, але не вище вартості їхньої заміни. Витрати, пов'язані із заміною або ремонтом компонентів, що мають встановлений технічною документацією міжремонтний або призначений ресурс – пропорційно невідпрацьованому ресурсу (годинам, циклам, посадкам) цих компонентів до пошкодження в межах встановленого ресурсу. Розмір матеріального збитку у зв'язку з пошкодженням окремого компоненту Повітряного судна не може перевищувати встановлену для такого компоненту частину страхової суми, яка передбачена застереженням AVN 4A, що міститься у Додатку 1 до Договору страхування. Якщо організація з технічного обслуговування (ремонтне підприємство) є платником ПДВ або якщо здійснюється імпорт необхідних для аварійного ремонту запасних частин та/або послуг, то податок на додану вартість має бути включено у суму страхової виплати.

12.3.2 Якщо аварійний ремонт, який здійснюється внаслідок настання страхового випадку, що стався з ПС, збігається у часі або поєднується з плановими заходами з обслуговування або ремонту цього ПС (технічним обслуговуванням, капітальним ремонтом), то Страховик відшкодовує Страхувальнику витрати виключно в частині, що безпосередньо відноситься до страхового випадку.

12.4. Страховик відшкодовує витрати Страхувальника на рятування та транспортування ПС до місця проведення аварійного ремонту або зберігання Пошкодженого ТС у фактичному розмірі, але не більше, ніж 10,0% страхової суми.

12.5. У разі Повної втрати Повітряного судна, страхова виплата здійснюється в розмірі страхової суми, зазначеної відповідно до Застереження AVN 61 (п.16 Загальних умов), за вирахуванням франшизи та попередніх виплат за Договором. Після здійснення Страховиком, у разі Повної втрати ПС, виплати у розмірі страхової суми, Страховик має право отримати у власність залишки Повітряного судна та реалізувати їх власними силами та на власний розсуд.

12.6. Розмір Страхової виплати не може перевищувати обсяг зобов'язань Страховика, визначених Договором (страхову суму/ ліміт відповідальності), та розмір прямого матеріального збитку, заподіяного Страхувальнику (Вигодонабувачу).

12.7. Граничний термін здійснення Страхової виплати - 10 (десять) робочих днів з дати підписання Страхового акта.

12.8. У разі прийняття рішення про відмову у здійсненні Страхової виплати, Страховик зобов'язаний протягом 15 (п'ятнадцять) діб з дня, наступного за днем закінчення Страхового розслідування, повідомити про це Страхувальника (Вигодонабувача) у письмовій формі, з обґрунтуванням підстави відмови.

12.9. У разі якщо Договором передбачено страхування двох чи більше повітряних суден, дія цього Договору (додаткових угод до Договору) стосовно Повітряного судна, що загинуло, припиняється.

12.10. У разі, якщо Договір страхування Повітряного судна укладений з декількома страховиками (співстрахування), Страховик відшкодовує збиток в розмірі, що не перевищує його частки в загальній сумі збитків за всіма договорами страхування цього Повітряного судна.

12.11. Якщо Повітряне судно є власністю кількох осіб та/ або кілька осіб мають страховий інтерес щодо застрахованого ПС, то, при настанні Страхового випадку, кожна з цих осіб отримує частину загальної Страхової виплати пропорційно співвідношенню його розміру страхового інтересу до суми страхових інтересів усіх вказаних осіб.

12.12. Якщо збитки, заподіяні Повітряному судну, компенсовано іншими особами, Страховик сплачує тільки різницю між сумою, що підлягає відшкодуванню за Договором страхування, і сумою, що компенсована іншими особами. Про одержання компенсації збитку Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховика впродовж 3 (трьох) робочих днів з дня отримання такої компенсації.

12.13. Страхові виплати (відшкодування) здійснюються Страховиком в безготівковій формі.

12.14. Датою здійснення страхової виплати є дата списання грошових коштів з рахунку Страховика.

13. ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДСТРОЧЕННЯ СТРАХОВОЇ ВИПЛАТИ. ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДМОВИ У СТРАХОВІЙ ВИПЛАТІ

13.1. Страховик має право затримати здійснення страхової виплати, якщо:

13.1.1. Він має обґрунтовані сумніви в частині страхового інтересу Страхувальника (Вигодонабувача) щодо отримання страхової виплати, виходячи з Індивідуальних умов та/ або інших документів. Питання про здійснення страхової виплати вирішується протягом 10 (десяти) робочих днів після отримання Страховиком належного документу на підтвердження страхового інтересу особи, яка вимагає здійснення страхової виплати на свою користь.

13.1.2. Відповідними Компетентними органами розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні за фактом настання Події, що має ознаки страхового випадку, і триває розслідування обставин скоєння кримінального правопорушення (за участі Страхувальника, Вигодонабувача або їх представників), що призвело до настання збитку. Питання про здійснення страхової виплати вирішується протягом 10 (десяти) робочих днів після отримання Страховиком письмового підтвердження правоохоронних органів про закриття кримінального провадження або зупинення (закінчення) такого досудового розслідування, згідно з нормами КПК України.

13.1.3. При наявності обґрунтованих сумнівів з приводу достовірності наданих документів або відповідності обставин Події ознакам страхового випадку, чи наявності інших фактів, які можуть стати підставою для відмови у здійсненні Страхової виплати, Страховик має право затримати страхову виплату на строк, необхідний для встановлення істини щодо дійсних обставин Події, але не більше, ніж на 6 (шість) місяців.

13.1.4. За наявності обставин, зазначених у п.11.4 Загальних умов.

13.2. Підставами для відмови Страховика у страховій виплаті є:

13.2.1. Навмисні дії Страхувальника/ Вигодонабувача (їх уповноважених представників), спрямовані на настання страхового випадку, крім дій, вчинених у стані крайньої необхідності або необхідної оборони, або випадків, визначених законом чи міжнародними звичаями;

13.2.2. Вчинення Страхувальником або Вигодонабувачем (їх уповноваженим представником), умисного кримінального правопорушення, що призвело до настання Події;

13.2.3. Подання Страхувальником неправдивих відомостей про об'єкт страхування, обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, або про факт настання страхового випадку;

13.2.4. Одержання Страхувальником (Вигодонабувачем) повного відшкодування збитків від особи, яка їх заподіяла. Якщо збиток відшкодований частково, страхова виплата здійснюється з вирахуванням суми, отриманої від зазначеної особи як відшкодування збитків;

13.2.5. Несвоєчасне повідомлення Страхувальником (Вигодонабувачем) про настання страхового випадку без поважних причин або невиконання інших обов'язків, визначених Договором або законодавством, якщо це призвело до неможливості для Страховика встановити факт, причини та обставини настання Події або розмір заподіяної шкоди (збитків);

13.2.6. Наявність обставин, які є винятками із страхових випадків та обмеженнями страхування, передбаченими Договором;

13.2.7. Відсутність (часткова або повна) документів, необхідних для прийняття рішення щодо здійснення страхової виплати.

13.2.8. інші підстави для відмови у здійсненні страхових виплат, які не суперечать законодавству України та зазначені у відповідних Індивідуальних умовах.

14. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ. ПОРЯДОК ВІДМОВИ ВІД ДОГОВОРУ

14.1. Всі зміни та доповнення до Договору вносяться за згодою Сторін, шляхом укладання відповідних Додаткових угод. Після укладання кожної Додаткової угоди вона стає невід'ємною частиною Договору.

14.2. Зміна умов Договору здійснюється протягом 3 (трьох) робочих днів з моменту одержання заяви однієї Сторони Договору іншою Стороною. Якщо будь-яка зі Сторін не згодна на внесення змін у Договір протягом 3 (трьох) робочих днів, вирішується питання про дію Договору на попередніх умовах або про припинення його дії.

14.3. Дія Договору припиняється і Договір втрачає чинність за згодою Сторін, а також у разі:

14.3.1. закінчення строку дії Договору;

14.3.2. виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;

- 14.3.3. смерті Страхувальника-фізичної особи, крім випадків, передбачених ст. 100 Закону України «Про страхування», надалі – Закон;
- 14.3.4. у разі виникнення заборгованості Страхувальника по сплаті чергової частини страхового платежу (його частини) - через 10 (десять) робочих днів після отримання Страхувальником письмової вимоги Страховика про необхідність оплати суми заборгованості, за виключенням випадків коли відповідний прострочений страховий платіж (його частина) було сплачено протягом 10 (десяти) робочих днів з дня пред'явлення Страховиком такої вимоги Страхувальнику.
- 14.3.5. ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;
- 14.3.6. набрання законної сили рішенням суду про визнання Договору недійсним;
- 14.3.7. в інших випадках, передбачених законодавством України і Договором.
- 14.4. Дію Договору може бути достроково припинено на вимогу Страхувальника або Страховика. Про намір достроково припинити дію Договору будь-яка Сторона зобов'язана належним чином повідомити іншу не пізніше ніж за 10 (десять) робочих днів до дати передбачуваного припинення дії Договору, з одночасним направленням копії відповідної Заяви про дострокове припинення Договору на адресу Уповноваженого органу з питань цивільної авіації (Державіаслужби).
- 14.5. У разі припинення Страховиком діяльності та виконання страхового портфеля, Страховик повертає Страхувальнику сплачений страховий платіж повністю. У разі передачі страхового портфеля страховику- правонаступнику та припинення Договору, відповідно до частини третьої ст.56 Закону за ініціативою Страхувальника, після такої передачі страховик- правонаступник повертає Страхувальнику страхову премію за період, що залишився до закінчення строку дії Договору.
- 14.6. В разі дострокового припинення дії Договору на вимогу Страхувальника, Страховик повертає йому сплачені страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням витрат, пов'язаних безпосередньо з укладенням і виконанням Договору, та фактичних страхових виплат, що були здійснені за Договором. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору, то Страховик повертає сплачені ним страхові платежі повністю.
- 14.7. У разі дострокового припинення дії Договору на вимогу Страховика, Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору, Страховик повертає Страхувальнику внесені страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням витрат, пов'язаних безпосередньо з укладенням і виконанням Договору, фактичних страхових виплат, що були здійснені за Договором.
- 14.8. У разі дострокового припинення Договору, страховий платіж (премія) за Договором підлягає перерахунку відповідно до умов Застереження AVN 114 "Положення щодо перерахунку страхової премії у разі анулювання страхування" (п.16 Загальних умов).
- 14.9. **Максимальна частка витрат, пов'язаних безпосередньо з укладенням і виконанням Договору, становить 50%.**
- 14.10. Частина страхового платежу, що підлягає поверненню, повинна бути виплачена Страховиком протягом 10 (десяти) робочих днів з дати дострокового припинення дії Договору, проте не раніше врегулювання всіх заявлених Страхувальником страхових збитків (складення відповідного страхового акту або прийняття рішення про відмову у страховій виплаті).
- 14.11. **Страхувальник має право протягом 30 (тридцяти) календарних днів з дня укладення Договору відмовитися від нього без пояснення причин, крім випадків, якщо:**
- 14.11.1. строк дії Договору становить менше 30 (тридцяти) календарних днів;
- 14.11.2. Страхувальник повідомив Страховика про настання події, що має ознаки страхового випадку за Договором;
- 14.12. Про намір відмовитися від Договору Страхувальник повідомляє Страховика у письмовій (електронній) формі, одночасно із наданням копії такої заяви до Уповноваженого органу з питань цивільної авіації (Державіаслужби), з відміткою Державіаслужби про отримання цієї копії заяви.
- 14.13. У разі відмови Страхувальника від Договору, Страховик зобов'язаний повернути Страхувальнику сплачену страхову премію повністю протягом 10 (десяти) робочих днів від дати дострокового припинення дії Договору, за умови, що протягом цього періоду не відбулася Подія. Повернення страхової премії (платежу) здійснюється на банківські реквізити Страхувальника, вказані ним у письмовому повідомленні про відмову від Договору.

15. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

- 15.1. У разі невиконання або неналежного виконання умов Договору Сторони несуть відповідальність згідно із законодавством України.
- 15.2. Усі спори і розбіжності, що можуть виникнути між Сторонами у ході реалізації Договору, вирішуються шляхом переговорів. Якщо спір неможливо вирішити шляхом переговорів, він вирішується в судовому порядку за встановленою підвідомчістю та підсудністю такого спору у порядку, визначеному чинним законодавством України.
- 15.3. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання або неналежне виконання своїх зобов'язань за Договором, якщо це невиконання стало наслідком обставин непереборної сили, що виникли після укладання Договору в результаті подій надзвичайного характеру, яких Сторона не могла запобігти доступними способами. Строк виконання зобов'язання в такому випадку подовжується на строк дії таких обставин.
- 15.4. Під форс-мажорними обставинами розуміються обставини непереборної сили, на які Сторона не може впливати і за виникнення яких не несе відповідальності, такі як: війна, військові дії, масові заворушення, державний переворот, рішення і дії органів державної влади тощо, якщо такі обставини можуть призвести до об'єктивної неможливості для Сторін (Сторони) виконати свої зобов'язання за Договором. Факт наявності і період дії форс-мажорних обставин підтверджуються документом, виданим Торгово-промисловою палатою України.
- 15.5. Якщо форс-мажорні обставини діють протягом 3 (трьох) послідовних місяців, кожна зі Сторін буде мати право відмовитися від подальшого виконання зобов'язань за Договором, без права відшкодування можливих збитків.
- 15.6. Сторона, для якої створилась неможливість виконання зобов'язань за Договором у зв'язку з форс-мажорними обставинами, повинна протягом 10 (десяти) календарних днів з моменту початку дії таких обставин, сповістити про них іншу Сторону: як про настання, так і щодо припинення дії таких обставин.
- 15.7. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про настання чи припинення дії обставин непереборної сили позбавляє відповідну Сторону права посилаватися на них, як на підставу звільнення від відповідальності за невиконання або неналежне виконання своїх зобов'язань за Договором.

16. ЗАСТЕРЕЖЕННЯ/ ПОЛОЖЕННЯ, ЩО Є НЕВІД'ЄМНИМИ ЧАСТИНАМИ ДОГОВОРУ

- 16.1. Вказані нижче Застереження/ Положення є невід'ємними частинами Договору, крім випадків, коли в Індивідуальних умовах міститься уточнений для конкретного Договору перелік Застережень/ Положень.
- 16.2. У разі, якщо номери (коди) конкретних Застережень/ Положень, що містяться в Індивідуальних умовах, відсутні у розділі 16 цих Загальних умов, або зміст конкретних Застережень/ Положень відрізняється від тексту відповідних Застережень/ Положень, що містяться у даному розділі Загальних умов, то Страховик забезпечує наявність, у якості Додатків до Частини 1 «Індивідуальні умови Договору страхування», зазначених Застережень/Положень, викладених українською мовою.
- 16.3. Вказані нижче Застереження/Положення AVN 38B, AVN 41A, AVN 46B, AVN 48B, AVN61, AVN 72, AVN111(R), AVN 2000A, AVN 2001A, LSW 617H, LSW 2488 AGM00003, AVN4A, AVN67B, AVN 114, що відповідають умовам Лондонської міжнародної асоціації андерайтерів (International Underwriting Association) і сформульовані в оригіналі англійською мовою, наведені в українському неавторизованому перекладі.
- 16.3.1. У будь-якому разі, при розгляді спорів у суді (арбітражному суді тощо) оригінальні англійські тексти Застережень/ Положень, вказаних у п.п.16.2, 16.3 цих Загальних умов, мають переважну юридичну силу перед перекладами цих Застережень/ Положень на будь-яку іншу мову, крім англійської.
- 16.4. Застереження/ Положення AVN 38B, AVN 41A, AVN 46B, AVN 48B, AVN61, AVN 72, AVN111(R), AVN 2000A, AVN 2001A, LSW 617H, LSW 2488 AGM00003, AVN 4A, AVN 67B, AVN114.
- 16.4.1. **Застереження AVN 38B – про виключення з договору страхування ядерних ризиків.**
1. За цим Договором не покриваються:
- збиток або руйнування, або збиток будь-якому майну, або будь-який збиток, або витрати, що виникають або є результатом або наслідком збитку;
 - будь-яка юридична відповідальність будь-якого виду, що прямо або побічно виникає, або є результатом впливу:

а) радіоактивної, токсичної, вибухової або іншої небезпечної хімічної речовини, що містяться у будь-якій ядерній сполуці або є компонентом цієї сполуки;

б) радіоактивної речовини або сполуки радіоактивних речовин з наявністю токсичних, вибухових або інших небезпечних хімічних речовин, будь-яких радіоактивних матеріалів під час транспортування в якості вантажу, включаючи збереження або поводження з цим матеріалом у зв'язку зі збереженням;

с) іонізуючої радіації або радіоактивного забруднення, забруднення токсичними, вибуховими чи іншими небезпечними хімічними речовинами або будь-яким іншим радіоактивним компонентом.

2. Розуміється і приймається, що цей радіоактивний матеріал або інший радіоактивний компонент у пункті (1) (б) і (с), зазначених вище, не повинний включати:

а) незбагачений уран і природний уран в будь-якій формі;

б) радіоізотопи, що досягли останньої стадії фабрикації, готові до використання в наукових, медичних, сільськогосподарських, комерційних, освітніх чи промислових цілях будь-якого характеру.

3. Цей Договір, однак, не покриває збиток від руйнування, або збиток будь-якому майну, або будь-який наступний збиток, будь-який вид юридичної відповідальності, відносно яких:

а) Страхувальник за цим Договором є Страхувальником або додатковим Страхувальником за будь-яким іншим Договором, включаючи будь-який Договір страхування відповідальності щодо ядерних ризиків або

б) від будь-якої особи або організації потрібно збільшення фінансового захисту для легалізації в будь-якій країні або

с) Страхувальник за цим Договором повинний або, якщо цей Договір не був виданий, то повинний був би виплатити відшкодування за рішенням будь-якого органу влади або його представництва.

д) Збиток, руйнування, шкода, витрати або юридична відповідальність щодо ядерних ризиків, не виключена через причину, зазначену в пункті (2), повинні (підпадаючи під дію всіх строків, умов, обмежень, гарантій і виключень цього Договору) покриватись, але передбачається, що:

- у випадку будь-якої претензії щодо радіоактивних матеріалів під час транспортування їх у якості вантажу, включаючи збереження або поводження з цим матеріалом у зв'язку зі збереженням, таке перевезення повинне повністю збігатися з повними «Технічними Розпорядженнями для Безпечного Перевезення по повітрю Небезпечних Вантажів "Міжнародної Організації Цивільної Авіації", якщо перевезення не підпадає під дію будь-яких, більш вагомих, обмежень з боку влади, то положення даного перевезення повинні повністю збігатися з цими обмеженнями;

- цей Договір повинний стосуватися тільки тих подій, що трапились в період дії цього Договору, і, коли виникає претензія Страхувальника проти Страховиків або будь-якого заявника проти Страхувальника з приводу такої події, то така претензія повинна бути подана протягом трьох років з дати події;

- у випадку претензії з приводу збитку або руйнування, або збитку чи зупинки експлуатації Повітряного Судна, викликаних чи таких, що виникли в результаті радіоактивного забруднення, рівень такого забруднення повинний перевищувати максимально припустимий рівень, визначений за наступною шкалою:

Джерело випромінювання (ІАЕА Постанови про Здоров'я та Безпеку)	Максимально припустимий рівень непостійного радіоактивного забруднення поверхні (Середня величина - близько 300 куб.см)
Бета-, гама- і низькотоксичне джерело альфа-випромінювання.	Не перевищуючи 4 бекереля/ см ² (10-4 мікрорюрі/ см ²)
Всі інші джерела випромінювання	Не перевищуючи 0,4 бекереля/ см ² (10-5 мікрорюрі/см ²)

Покриття за цим Застереженням може бути анульовано Страховиками в будь-який час з наданням 7 (семи) днів після Повідомлення про анулювання.

16.4.2. Застереження AVN41A - про Андеррайтинг та Контроль над Збитками

1. Цей Договір покриває перестраховим захистом Страховика (Перестрахувальника), і якщо не вказане інше, цей захист надається на тих же умовах, запропонованих Страховику (Перестрахувальнику) перед підписанням цього Договору.

2. За умовою виконання попереднього пункту, повинні дотримуватися наступної умови, що відноситься до всіх ризиків по цьому покриттю:

- (а) всі зміни, що вносяться до умов покриття, постановка на, зняття з покриття в обов'язковому порядку повинні узгоджуватися з Перестраховиком, за винятком випадків, обумовлених в умовах оригінального договору;

- (b) Перестраховальник (Страховик) зобов'язується негайно інформувати Перестраховика про всі збитки, а також випадки, які потенційно можуть спричинити за собою пред'явлення претензії по даному покриттю.
- (c) Перестраховальник зобов'язується надати Перестраховику всю інформацію щодо вищезгаданих збитків, наявну в його розпорядженні, при цьому Перестраховик має ексклюзивне право призначати аварійного комісара, експертів і/або сюрвеєрів і контролювати всі переговори, визначення і процес врегулювання сум збитку(ів).

16.4.3. Застереження AVN 46B - про виключення з договору страхування ризиків шумів, забруднення та іншої небезпеки

- Відповідно до цього Застереження, страховим випадком не вважається цивільна відповідальність Страхувальника за заподіяння шкоди життю і здоров'ю або майну третіх осіб в результаті подій, викликаних:
 - а) впливом шуму (чутного для людського вуха чи ні), вібрацією, звуковим ударом та/або іншими подібними явищами;
 - б) забрудненнями чи зараженнями будь-якого характеру;
 - в) впливом електричних чи електромагнітних перешкод;
 - г) втручанням у можливість використання майна, за винятком випадків заподіяння шкоди внаслідок пожежі, вибуху при аварії, катастрофи, зіткнення або іншої зареєстрованої події з повітряним судном у польоті, що стало причиною експлуатації повітряного судна в позаштатному режимі.
- Всі умови договору страхування, що стосуються обов'язку здійснювати страхову виплату, не поширюються на заподіяння шкоди:
 - а) внаслідок подій, зазначених у п.3 цього Застереження;
 - б) внаслідок комбінації подій, передбачених договором страхування, і подій, зазначених у п.3 цього Застереження.
- У разі, коли шкода була заподіяна відповідно до підпункту б) пункту 2 цього Застереження, Страховик буде відшкодовувати Страхувальнику в межах страхової суми, встановленої Договором страхування, тільки відповідну частину збитків (відповідно до розміру доведеної шкоди), заподіяних внаслідок подій, передбачених договором страхування, включаючи:
 - а) суму, присуджену до виплати Страхувальнику;
 - б) юридичні і судові витрати, здійснені Страхувальником з письмової згоди Страховика.
- Дія цього Застереження не поширюється на дію Положення про виключення з договору страхування ядерних ризиків (застереження AVN 38B).

16.4.4. Застереження AVN 48B - про виключення з договору страхування воєнних ризиків, ризику викрадення та іншої небезпеки

- Відповідно до цього Застереження, страховим випадком не вважається загибель або пошкодження будь-якого майна та/або цивільна відповідальність Страхувальника за заподіяння будь-якої шкоди в результаті подій, що викликані:
 - а) війною, інтервенцією, актами іноземних ворогів, бойовими діями (з оголошенням війни або без оголошення), громадянською війною, заколотом, революцією, повстанням, військовим станом, дією військової влади або сил, що незаконно захопили владу, чи спробами незаконного захоплення влади;
 - б) будь-яким вибухом будь-якої зброї із застосуванням атомного чи ядерного розщеплення та/або синтезу чи іншої подібної реакції, або радіоактивної сили чи матеріалу;
 - в) страйками, бунтами, актами громадянської непокорі або масовими безладдями;
 - г) діями однієї особи або груп осіб, незалежно від того чи є вони агентами суверенної держави чи ні, направленими на досягнення політичних чи терористичних цілей і незалежно від того, були загибель або пошкодження будь-якого майна в результаті таких дій випадковими чи навмисними;
 - д) будь-якими зловмисними діями або саботажем;
 - е) конфіскацією, націоналізацією, захопленням, накладенням арешту, присвоєнням, реквізицією у власність або для використання чи за розпорядженням будь-якого уряду (цивільного, військового чи існуючого de facto), державної або місцевої влади;
 - ж) викраденням, незаконним захопленням або здійсненням насильницького контролю над повітряним судном чи екіпажем у польоті (включаючи будь-яку спробу такого захоплення або контролю), зробленим однією особою або групою осіб, що знаходяться на борті повітряного судна і діють без згоди Страхувальника.

2. Крім того, за Договором страхування, страховими випадками не вважається загибель чи пошкодження будь-якого майна та/або цивільна відповідальність Страхувальника за заподіяння будь-якої шкоди, що настали в той час, коли повітряне судно знаходиться **поза контролем Страхувальника** в результаті будь-якої з перерахованих вище подій.

Повітряне судно буде вважатися таким, що повернулося під контроль Страхувальника, як тільки Страхувальник буде знову вільно володіти, користуватися і розпоряджатися цим повітряним судном.

При цьому повітряне судно повинне благополучно повернутися цілком придатним для експлуатації до Страхувальника на аеродром, що знаходиться в географічних межах експлуатації повітряного судна, встановлених договором страхування.

Благополучним повернення вважається в тому випадку, якщо повітряне судно знаходиться на стоянці з виключеними двигунами і без примусу до цього з боку третіх осіб.

16.4.5. Застереження AVN 61 - про узгоджену вартість

Домовлено та погоджено про те, якщо застраховане ПС страхується на основі узгодженої вартості, всі посилення при цьому на його заміну вилучаються, але тільки стосовно врегульованих збитків на основі Повної втрати.

Стосовно збитків, врегульованих на основі Повної втрати, Страховики повинні сплатити Страхувальнику узгоджену вартість ПС, визначену в переліку ПС, за вирахуванням франшизи, яка при цьому застосовується. Страховики можуть на свій розсуд, взяти собі залишки такого ПС разом з всією відповідною документацією, що додається, але в жодному разі Страховикам не може бути відмови.

Вищесказане не застосовується до збитків, що виникли в результаті часткової втрати або пошкодження, де Страховики залишають за собою право на ремонт, заміну або інші подібні дії, які вони будуть вважати за потрібне.

16.4.6. AVN 72 - про виключення дії Закону про Контракти 1999 р. (права третіх осіб).

Із цього Договору страхування виключаються права третіх осіб, які не є стороною цього договору страхування чи перестрахування (які вони мають на підставі Закону про Контракти 1999 року), впливати на строк дії цього страхування/ перестрахування та/або протидіяти його розірванню, або зміні, або внесенню поправок у цей договір без згоди такої особи.

16.4.7. Застереження AVN 111(R) - про Санкції та ЕМБАРГО

Незважаючи на жодні положення Договору страхування, використовується наступне:

1. Якщо в силу будь-якого закону чи нормативного акту, які застосовуються до Страховика з початку дії Договору страхування чи починає застосовуватись в будь-який момент пізніше, покриття, яке надається Страхувальнику є незаконним чи буде незаконним з причини того, що це призводить до ембарго чи санкцій, такий Страховик не повинен не надавати покриття, не мати відповідальності по наданню захисту Страхувальника чи проводити будь-які платежі в захист Страхувальника чи надавати будь-яку форму захисту від імені Страхувальника в тій мірі, в якій це би виявилось порушенням такого закону чи нормативного акту.

2. У випадках, коли це є законним для Перестраховика, він надає покриття у відповідності з Договором страхування, проте якщо сплата дійсної чи можливої претензії може призвести до ембарго чи санкцій, тоді Перестраховик прийме всі розумні міри для отримання необхідного дозволу на проведення такого платежу.

3. У випадку, коли будь-який закон чи нормативний акт вступає в силу в період дії Договору страхування, яких обмежує можливість Страховика забезпечити покриття як зазначено в п. 1, тоді обидва - Страховик та Перестраховик мають право анулювати свою участь в даному Договорі страхування, за умови, що у випадку анулювання Перестраховиком буде направлено письмове повідомлення не менш ніж за 30 днів. У випадку анулювання чи Страховиком, чи Перестраховиком, Перестраховик зберігає частину премії, пропорційно періоду, коли Договір страхування по відношенню до нього був чинним. Проте, у випадку, якщо сплачені збитки до дати вступу в силу анулювання, перевищать зароблену чи пропорційно обчислену премію (в залежності від того, що застосовується), яка належить Перестраховику і за відсутності більш конкретного положення Договору страхування, пов'язаного з поверненням премії, будь-яке повернення премії підлягає взаємному узгодженню. Повідомлення про анулювання Перестраховиком повинно мати силу, навіть якщо Перестраховик не здійснює жодних виплат чи не претендує на повернення премії.

16.4.8. Застереження AVN 2000A – про виключення з договору страхування ризиків, пов'язаних з електронним розпізнаванням дат

Цей Договір не покриває претензії, збиток, тілесні ушкодження, збитки, втрати, витрати або відповідальність (як за контрактом, деліктом так і внаслідок недбалості, відповідальності за якість продукції, введення в оману, обману або іншого) будь-якого роду, яким би чином не виникаючих з або що наступили (прямо або побічно, повністю або частково) внаслідок:

- а) відмовлення або нездатності будь-якого комп'ютерного пристрою, програмного забезпечення, інтегральної схеми, мікросхеми або устаткування інформаційних систем або технологій (що знаходяться у власності Страхувальника або третіх осіб) точно або повністю обробляти, змінювати або перетворювати рік, дату, або тимчасові дані, або інформацію у зв'язку з будь-якою зміною року, дати або часу, незалежно від того, чи відбудеться збиток у момент до чи після такої зміни року, дати або часу;
- б) будь-яких здійснених змін або модифікацій, чи спроби такої зміни, чи модифікації будь-якого комп'ютерного пристрою, програмного забезпечення, інтегральної схеми чи мікросхеми устаткування інформаційних систем або технологій (що знаходяться у власності Страхувальника або третіх осіб) для попередження або у відповідь на такі зміни року, дати або часу, або надання будь-якої консультації, або послуги у зв'язку з будь-якою такою зміною або модифікацією;
- с) будь-якого невикористання або неможливості використовувати будь-яким чином майно або устаткування будь-якого роду, що якимось чином стали наслідком будь-якої дії, бездіяльності, або рішення Страхувальника, або будь-якої третьої особи, що відносяться до цих змін року, дати або часу;
- д) будь-яка умова цього Договору, що відноситься до будь-якого обов'язку Страховиків розслідувати або виступати в захисті по претензіях, не застосовується у відношенні будь-якої претензії, що виключається відповідно до цього застереження.

16.4.9. Застереження AVN 2001A – про обмежене покриття ризиків, пов'язаних зі зміною дат.

Оскільки Договір, частина якого формує цей Індосамент, включає Застереження про Виключення Ризиків, Пов'язаних зі Зміною Дат (Застереження AVN 2000A), то цим розуміється і узгоджується, що, за умови дотримання всіх строків і умов цього Індосаменту, застереження AVN 2000A не буде застосовуватися у відношенні:

- будь-якого випадкового збитку або шкоди, заподіяних повітряному судну, зазначеному у Договорі як "Застраховане ПС";
- будь-яких сум, за оплату яких Страхувальник несе юридичну відповідальність і (якщо це потрібно відповідно до цього Договору) зобов'язаний оплатити (включаючи витрати належні до оплати Страхувальником відповідно до судового рішення) у відношенні:
 - а) нанесення пасажиром випадкових тілесних травм, смерті пасажирів або іншого збитку, заподіяного внаслідок нещасного випадку з застрахованим ПС; та/або
 - б) збитку або пошкодження багажу й особистим речам пасажирів, поштовим відправленням і вантажам, заподіяного в результаті нещасного випадку з застрахованим ПС; та/або
 - с) нанесення тілесних травм, смерті або іншого збитку і нанесення випадкового збитку майну, викликаного застрахованим ПС чи будь-якою особою або об'єктом, що випали з нього.

Передбачається, що:

- страховий захист, наданий відповідно до умов цього Застереження, здійснюється з урахуванням усіх положень, обмежень, гарантій, виключень і умов розірвання Договору страхування (за винятком умов, спеціально передбачених), і ніщо відповідно до даного Положення не спричиняє збільшення обсягу застрахованих ризиків більше того, що передбачено Договором страхування.
- ніщо, відповідно до даного Застереження, не забезпечує страховий захист: (а) у відношенні заборони польотів будь-якого Повітряного судна та/чи (б) у відношенні збитків, викликаних неможливістю використання будь-якого майна, якщо тільки це не є наслідком чи пошкодження (руйнування) власності в результаті події, що явилась підставою для пред'явлення претензій за Договором страхування.

Страхувальник зобов'язується, протягом періоду дії Договору страхування, інформувати Страховика у письмовій формі про будь-які додаткові істотні обставини, що можуть вплинути на його виробничу діяльність, роботу чи поліпшення якості наданих послуг у зв'язку з проблемою розпізнавання дат.

16.4.10. Застереження LSW 617H - щодо виключення географічних зон

1. Незважаючи на будь-які положення, що вступають в протиріччя з нижченаведеними умовами, і, враховуючи п.п. 2 і 3 цього Застереження, страховий захист не поширюється на будь-які збитки,

пошкодження або витрати, що виникають в географічних межах будь-якої з нижче зазначених країн або регіонів:

- (а) Алжир, Бурунді, Крайній північний регіон Камеруну, Центральноафриканська Республіка, Демократична Республіка Конго, Ефіопія, Кенія, Малі, Мавританія, Нігерія, Сомалі, Республіка Судан, Південний Судан.
- (б) Колумбія, Перу.
- (с) Афганістан, Дžамму і Кашмір, М'янма, Північна Корея, Пакистан.
- (д) Абхазія, Донецька та Луганська області України, Нагорний Карабах, Північно-Кавказький федеральний округ, Південна Осетія.
- (е) Іран, Ірак, Ліван, Лівія, провінція Єгипту Північний Синай (у тому числі міжнародний аеропорт Таба), Сирія, Ємен.
- (ф) Будь-яка країна, де експлуатація застрахованого повітряного судна порушує санкції ООН.

2. Однак, страховий захист діє під час:

- (а) перельоту над будь-якою з виключених країн, якщо такий переліт виконується в межах повітряного коридору, визнаного на міжнародному рівні, і згідно з рекомендаціями ІКАО;

або

- (б) випадків, коли застраховане повітряне судно приземлилось у виключеній країні в результаті безпосереднього впливу і виключно внаслідок форс-мажорних обставин.

3. Страховий захист для польоту у будь-яку з виключених країн може бути наданий Страховиком на умовах, що мають бути погоджені перед виконанням такого польоту.

16.4.11. Застереження LSW 2488 AGM00003 – щодо виключення азбесту

Даний Договір не покриває ніяких претензій, що мають пряме або опосередковане відношення до, виникають через або в результаті:

- 1. реальної або передбачуваної наявності азбесту в будь-якій формі, або в наявності азбесту в матеріалах чи продуктах, або передбачуваної його наявності в них; або

- 2. будь-якого зобов'язання, прохання, вимоги, наказу або законодавчої чи нормативної вимоги, за допомогою яких Страхувальник або інші особи досліджують, контролюють, добувають, вилучають, утримують, розглядають, нейтралізують, захищають від або будь-яким іншим чином відповідають на реальну або передбачувану наявність азбесту, або загрозу його наявності, або наявність азбесту в будь-яких матеріалах чи продуктах, або передбачувану його наявність в них.

Однак, дане Застереження не поширюється на будь-які претензії, які подані в результаті загибелі судна внаслідок вибуху, зіткнення або надзвичайної події, зафіксованої під час польоту, яка спричинила експлуатацію повітряного судна з порушенням норм. Незважаючи на будь-які умови даного Договору, Страховик не зобов'язаний проводити розслідування, надавати захист або сплачувати витрати на захист у відношенні будь-якої претензії, виключеної повністю або частково за пунктами 1 та 2 даного Застереження.

16.4.12. Застереження AVN 4A - щодо агрегатів (складових частин) Повітряного судна

Цим узгоджено, що у випадку втрати або пошкодження будь-якого агрегату (складової частини) застрахованого повітряного судна, відповідальність Страховика не буде перевищувати встановленого для даного агрегату (складової частини) відсотку від страхової суми, вказаного в Табл. 1 (для літаків) або Табл. 2 (для гелікоптерів). Цей відсоток включає вартість трудовитрат, матеріалів, замінених складових, перевезення та інші непередбачувані витрати, що виникли внаслідок ліквідації наслідків такої втрати або пошкодження, але сума витрат на перевезення не повинна перевищувати 15% вказаної для даного агрегату (складової частини) суми. Страховик додатково сплачує вартість демонтажу, перевірки, встановлення, і перевезення непошкоджених частин, якщо це необхідно, і тестовий обліт повітряного судна, у розмірі до 5% від суми визнаного збитку, але не більше 2% від страхової суми застрахованого Повітряного судна. Цим узгоджено, що загальний розмір відповідальності Страховика ні в якому разі не буде перевищувати страхову суму застрахованого повітряного судна.

У випадку, якщо агрегату (складової частини) більше немає в наявності, розмір зобов'язань Страховика обмежується встановленим для такого агрегату (складової частини) відсотком страхової суми, який вказано нижче у відповідній Таблиці, або його вартістю згідно з останнім опублікованим прейскурантом виробника, в залежності від того, яка сума буде меншою.

Цим узгоджено, що, якщо протилежне окремо не вказане в цьому Застереженні, на його дію поширюються всі умови, виключення, положення і обмеження Договору.

Табл. 1. Максимальна питома вага у % агрегатів (складових частин) від страхової суми літаків

Найменування агрегату (складової частини)	Відсоток від страхової суми повітряного судна
Фюзеляж з центропланом	23-28%
Крила і мотогондоли	20-22%
Двигуни	22-24%
Хвостове оперення	4-5%
Шасі	5-6%
Бортове обладнання і спорядження	15-18%

Табл. 2. Максимальна питома вага у % агрегатів (складових частин) від страхової суми гелікоптерів

Найменування агрегату (складової частини)	Відсоток від страхової суми повітряного судна
Головний редуктор	15%
Фюзеляж	20%
Повітряні гвинти	15%
Двигун	25%
Хвостова балка	5%
Шасі	3%
Бортове обладнання і спорядження	15%

В таблицях зазначені значення питомої ваги є орієнтовними і при необхідності можуть бути уточнені в залежності від конкретного типу ПС за даними виробника ПС або за згодою Сторін.

16.4.13. Застереження AVN67B – щодо фінансового/ орендного Контракту авіакомпанії

Зазначається, що Сторони Контракту мають інтерес щодо Обладнання за Контрактом(ами). Відповідно, щодо збитків, що виникли протягом періоду від Дати набрання чинності до закінчення строку дії Страхування або до закінчення строку дії чи узгодженого розірвання Контракту(ів) або до припинення зобов'язань за Контрактом(ами) будь-якою дією з боку Страхувальника або сторони(ін) Контракту(ів) залежно від того, що настане раніше, стосовно згаданих інтересів сторони(ін) Контракту(ів) та з огляду на додаткову премію підтверджується, що Страхування, яке надається за Договором страхування, є повністю чинним і далі погоджено, що такі положення спеціально схвалені Договором страхування.

1. За страхуванням КАСКО та запасних частин літака

(i) Стосовно будь-якої претензії щодо Обладнання, яка підлягає сплаті на основі Повної втрати, врегулювання (за вирахуванням будь-якої відповідної франшизи за Договором страхування) має бути здійснено згідно або за розпорядженням сторони(ін) Контракту(ів). Щодо будь-якої іншої претензії, врегулювання (за вирахуванням будь-якої відповідної франшизи за Договором страхування) має бути здійснено з такою стороною(ами), яка може бути необхідною для ремонту Обладнання, якщо інше не домовлено після консультації між Страховиками та Страхувальником та, якщо необхідно, відповідно до умови Контракту(ів), зі стороною(нами) Контракту(ів). Такі виплати здійснюються лише за умови, що вони відповідають усім чинним законам і нормам.

(ii) Страховики мають право на вигоду від порятунку стосовно будь-якого майна, щодо якого було здійснено врегулювання претензій.

2. За договором страхування юридичної відповідальності

(i) Відповідно до положень цього Застереження, Страхування діє в усіх відношеннях так, ніби було видано окремий Договір страхування, що покриває кожну сторону, застраховану за цим Договором, але це положення не включає будь-які претензії, які могли б виникнути щодо втрати або пошкодження - до Обладнання, застрахованого за Страхуванням КАСКО або запасних частин Страхувальника. Незважаючи на вищезазначене, загальна відповідальність Страховиків щодо будь-якого та всіх Страхувальників не повинна перевищувати ліміти відповідальності, зазначені у Договорі страхування.

(ii) Страхування, надане за цим Договором, є основним і не має права компенсації від будь-якого іншого страхування, яке може бути доступним для сторони(ін) Контракту(ів).

(iii) Це Застереження не передбачає покриття для сторони(ін) Контракту(ів) щодо претензій, що виникають у зв'язку з їх юридичною відповідальністю як виробника, ремонтника або агента з обслуговування Обладнання.

3. За ВСІМА Договорами страхування

(i) сторони(ін) Контракту(ів) включені до додаткових Страхувальників.

(ii) Покриття, яке надається кожній стороні(ам) Контракту(ів) за Договором страхування відповідно до цього Застереження, не може бути визнано недійсним через будь-яку дію чи бездіяльність (включаючи спотворення та нерозголошення) з боку будь-якої іншої особи чи сторони, що призводить до порушення будь-якої умови, умови або гарантії Контракту ЗА УМОВИ, ЩО захищена таким чином сторона Контракту не спричинила, не сприяла або свідомо потунала згаданий дії чи бездіяльності.

(iii) Положення цього Застереження застосовуються до сторони(ін) Контракту(ів) виключно в якості фінансиста(ів)/орендодавця(ів) у визначеному Контракті(ах), а не в будь-якій іншій якості. Знання про те, що будь-яка сторона Контракту може мати або набувати, або дії, які вона може вживати або не вживати в цій іншій якості (відповідно до будь-якого іншого контракту чи іншим чином), не вважатимуться такими, що призводять до недійсності покриття, наданого цим Застереженням.

(iv) сторони(ін) Контракту(ів) не несуть зобов'язань за сплату премії, і Страховики відмовляються від будь-якого права на взаємозалік або зустрічний позов проти сторони(ін) Контракту(ів) за винятком непогашених сум страхових премій в частині Обладнання.

(v) Після виплати будь-якого збитку або претензії до або від імені будь-якої сторони(ін) Контракту(ів), Страховики повинні в такому обсязі та щодо такої виплати мати право суброгації щодо всіх законних та справедливих прав сторін(они) Контракту(ів), які отримали відшкодування, (але не проти будь-якої сторони(ін) Контракту(ів)). Страховики не повинні користуватись такими правами без згоди тих, хто отримує страхову виплату, така згода не повинна бути безпідставно відхилена. За рахунок Страховиків такі(а) сторони(а) Контракту(ів)) зробить усе розумно необхідне, щоб допомогти Страховику реалізувати зазначені права.

(vi) За винятком будь-якого положення про анулювання або автоматичне розірвання, зазначеного у Договорі страхування або при будь-якому його схваленні, покриття, надане цим Застереженням, може бути скасовано або суттєво змінено у спосіб, несприятливий для сторони(ін) Контракту(ів) шляхом надання не менш ніж за тридцять (30) днів письмового повідомлення Уповноваженому брокеру. Повідомлення вважається таким, що надійшло з дати, коли таке повідомлення було надано Страховиками. Однак таке повідомлення НЕ буде надано у звичайну дату закінчення строку дії Договору страхування або будь-якого Підтвердження.

ЗА ВИНЯТКОМ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗМІН АБО ТВЕРДЖЕНЬ, ЗГІДНО З УМОВАМИ ЦЬОГО ЗАСТЕРЕЖЕННЯ:

1. НА СТОРОНИ(ІН) КОНТРАКТУ(ІВ) ПОШИРЮЄТЬСЯ СТРАХОВИЙ ЗАХИСТ ЩОДО УСІХ ПОЛОЖЕНЬ, УМОВ, ОБМЕЖЕНЬ, ГАРАНТІЙ, ВИКЛЮЧЕНЬ ТА СКАСУВАННЯ НОРМ.

2. ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ НЕ МОЖЕ БУТИ ЗМІНЕНО БУДЬ-ЯКИМ ПОЛОЖЕННЯМ, ЩО МІСТИТЬСЯ В КОНТРАКТАХ, ЯКІ ПОВИННІ ВИКОРИСТОВУВАТИСЬ ЗГІДНО З ЦИМ ЗАСТЕРЕЖЕННЯМ АБО ДОПОВНЕННЯМ ДО ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.

16.3.13. Застереження AVN 114 - щодо перерахунку страхової премії у разі анулювання страхування

Якщо Страхувальник скасує Договір страхування, Страховик має право на частку премії, яка розраховується за такою шкалою:

Період страхового покриття	Відсоток річної премії,%
До 1 календарного місяця	20
Понад 1 календарний місяць і до 2 календарних місяців	30
Понад 2 календарні місяці і до 3 календарних місяців	40
Понад 3 календарні місяці і до 4 календарних місяців	50
Понад 4 календарні місяці і до 5 календарних місяців	60
Понад 5 календарних місяців і до 6 календарних місяців	70
Понад 6 календарних місяців і до 7 календарних місяців	75
Понад 7 календарних місяців і до 8 календарних місяців	80
Понад 8 календарних місяців і до 9 календарних місяців	85
Понад 9 календарних місяців	100

17. ІНШІ УМОВИ

17.1. Якщо інше не передбачено Сторонами, всі складові Договору страхування, крім Частини 2, якщо нею є ці Загальні умови, оформлюються у двох примірниках, кожен з яких має однакову юридичну силу, по одному для Страхувальника і Страховика.

17.2. Строк дії Договору, укладеного на підставі цих Загальних умов, не може бути продовженим. Для продовження страхового захисту щодо об'єкту страхування, вказаного в Індивідуальних умовах, Сторони можуть укласти новий договір страхування.

17.3. Договір страхування, укладений з клієнтом, у відповідності з цими Загальними умовами, не є додатковим до інших товарів, робіт або послуг, що не є страховими.

17.4. Відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»:

17.4.1. Страхувальник, шляхом підписання Індивідуальних умов, надає Страховикові згоду на обробку (збір, реєстрацію, накопичення, зберігання, адаптування, зміну, поновлення, використання та поширення, реалізацію, передачу), знеособлення, знищення персональних даних з метою та в обсязі, встановленому чинним законодавством України.

17.4.2. Ця інформація також може передаватися третім особам, безпосередньо задіяними в обробці цих даних, а також в інших випадках, прямо передбачених законодавством України.

17.4.3. Підписанням Частини 1 «Індивідуальних умов договору страхування», Страхувальник засвідчує, що отримав повідомлення про включення інформації до бази персональних даних контрагентів Страховика (ТДВ «СК «ЕКСПО СТРАХУВАННЯ») з метою та в обсязі, передбаченими чинним законодавством України, та підтверджує, що з правами, наданими ст.8 Закону України "«Про захист персональних даних» ознайомлений, про місцезнаходження бази персональних даних повідомлений. Страхувальник підтверджує, що отримав письмову згоду від Вигодонабувача, в разі наявності Вигодонабувача іншого, ніж Страхувальник, своїх працівників та уповноважених осіб щодо обробки їх персональних даних Страховиком та повідомив останніх про обсяг та мету, з якою будуть оброблятися їх персональні дані, про осіб, яким його персональні дані передаються, та про права, визначені ст.8 Закону України «Про захист персональних даних».

17.4.4. Підписанням Частини 1 «Індивідуальних умов Договору страхування», Страхувальник підтверджує, що йому до укладання такого Договору Страховиком було додатково надано інформацію, передбачену ст.7 Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії».

17.4.5. Порядок сплати податків і зборів за рахунок фізичної особи в результаті отримання фінансової послуги.

1) Операції, пов'язані з отриманням фізичною особою фінансової послуги, зокрема, сплата страхової премії, здійснення страхової виплати, повернення страхової премії при достроковому припиненні дії Договору не підлягають оподаткуванню.

2) Виключення складають випадки виплати моральної шкоди, страхового відшкодування спадкоємцю, та інші випадки, передбачені чинним законодавством, що оподатковуються згідно з нормами Податкового Кодексу України.

17.4.6. Страхувальник має право подати звернення з питань захисту прав споживачів фінансових послуг до: Національного банку України (орган, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг):

- Адреса: 01601, м. Київ, вул. Інститутська, 9, Телефон: 0-800-505-240
 - Веб-сайт: bank.gov.ua, E-mail: nbu@bank.gov.ua
 - Для подання письмових звернень громадян: вул. Інститутська, 11-б, м. Київ, 01601.
 - Документи в електронній формі приймаються на електронну скриньку: nbu@bank.gov.ua
- Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Центральний апарат)
- Адреса 01001, м. Київ, вул. Б.Грінченка, 1.
 - Телефони: (044) 279 12 70 - приймальня; (044) 278 84 60, 278 41 70 – канцелярія.
 -

18. КОНТАКТНІ ДАНІ ДЛЯ ЗВЕРНЕННЯ У РАЗІ НАСТАННЯ ПОДІЇ, ЩО МАЄ ОЗНАКИ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

02002, м Київ, вул. А. Шептицького (раніше Луначарського) 14, офіс 81
Тел. (044) 541-02-02, факс (044) 541-05-75, моб. (067) 569-42-41
в електронному вигляді на адресу: office@exporsk.com.ua.